

Rechtskundig Weekblad

Vereeniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elken Zondag

Abonnementsprijs : 100 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Alle rechterlijke uitspraken, artikels en andere bijdragen, alsook boeken ter bespreking te zenden aan den secretaris-hoofdopsteller :

Mr RENÉ VICTOR

Italiëlei, 99, Antwerpen

Opgaaft betreffende intekening en adreswijziging, aanvraag van losse nummers en alle mededeelingen betreffende het beheer te zenden aan den secretaris-schatbewaarder

Mr JOHN STOCKMANS

Mechelsche Steenweg, 201, Antwerpen

Beschouwingen over artikel 879 van het Burgerlijk Wetboek. --- De afscheiding van de boedels

door Prof. Mr. Dr. FERNAND VAN GOETHEM

Hoogleeraar aan de Universiteit te Leuven

1. — Artikel 879 luidt als volgt : « Zij (d. i. de schuldeischers van den overledene) kunnen in elk geval en tegen elken schuldeischer vorderen dat de boedel van den overledene wordt afgescheiden van den boedel van den erfgenaam. »

Het doel van dit rechtsinstituut, genoemd de afscheiding van de boedels, blijkt te zijn een middel te verschaffen om de vermenging van de boedels, met name van den boedel van den overledene en van den boedel van den erfgenaam, als gevolg van den erfrechtelijken overgang, te voorkomen. In de onderstelling dat de overledene gegoed en solvabel was, terwijl de erfgenaam in een blijkbaaren toestand van onvermogen verkeert, zouden wegens de vermenging van de boedels, de schuldeischers van den overledene gevaar loopen, slechts gedeeltelijk te worden betaald, doordat zij den samenloop van de persoonlijke schuldeischers van den erfgenaam moesten dulden.

Om aan dit gevaar te ontkomen, kunnen de schuldeischers van den overledene vorderen, dat de boedel van den overledene afgescheiden wordt van den boedel van den erfgenaam. Niet enkel de schuldeischers van den overledene, ook zijn legatarissen van geldsommen of van renten mogen dezelfde vordering instellen, zooals uitdrukkelijk door artikel 39 van de Hypotheekwet wordt voorzien. Trouwens, zoowel de schuldeischers van den overledene als de legatarissen hebben een middel, om hun vorderings-

recht ten aanzien van de onroerende goederen van den overledene te bewaren : nl. een inschrijving.

Verder voorziet de Hypotheekwet, dat gedurende zes maand, te rekenen van het overlijden, geen vervreemding van onroerende goederen of geen hypotheeken kunnen toegestaan worden, die aan de schuldeischers van den overledene of aan zijn legatarissen, gebruik makende van hun recht tot afscheiding, zouden kunnen voorgeworpen worden.

Het recht om de afscheiding te vorderen wordt aan de schuldeischers van den overledene (aan zijn legatarissen) gegeven. Het wordt andersom, uitdrukkelijk door artikel 881 B. W., aan de schuldeischers van den *erfgenaam* zelf ontzegd, dat op dit punt getrouw de leer van *Pothier* (zie Succession, ch. V, art. 4) volgt. Moesten deze laatsten (d. i. de schuldeischers van den erfgenaam), wegens den erfrechtelijken overgang schade lijden, dan zou hun alleen de mogelijkheid openstaan, desgevallend, door de Pauliaansche rechtsoverdracht (art. 1167 B.W.) de doleuse aanvaarding van hun schuldenaar (den erfgenaam) te betwisten, indien bij onderstelling een onvermogene nalatenschap door den erfgenaam met bedriegelijke benadeeling voor de rechten van zijn schuldeischer was aanvaard.

2. — Het recht, om tot afscheiding te vorderen, « tegen elken schuldeischer » (art. 879), moet ontleed worden, als een recht van *voorkeur*, op de goederen van de nalatenschap, ten behoeve van de

schuldeischers (legatarissen) van den de-cujus. Het geeft aan de separatisten het recht, om bij voorkeur, vóór de schuldeischers van den erfgenaam, betaald te worden op de goederen van de nalatenschap.

Zulks verklaart, waarom de separatisten hoegenaamd geen recht hebben, om zich op art. 879 te beroepen, voor wat betreft de goederen, die ten gevolge van een *inbreng*, op vordering van de mede-erfgenamen in de nalatenschap worden teruggebracht. Deze regel kan tot zonderlinge gevolgen aanleiding geven, nl. in de onderstelling dat één van de erfgenamen, wegens een verplichting tot *inbreng*, zijn aandeel in de nalatenschap, bij de verdeling, in *mindere ontvangst* opneemt.

Aldus in de volgende onderstelling: de achtergelaten goederen worden op 40.000 frank geschat; de nalatenschap wordt aan de drie kinderen van den decujus toegewezen; één van de kinderen heeft echter als voorschot op zijn erfdeel, een gift onder de levenden van 20.000 frank ontvangen. Het begiftigde kind, dat de nalatenschap aanvaard heeft, zal *in casu* zijn erfdeel door *inbreng* in *mindere ontvangst* opnemen: zijn recht op de nalatenschap wordt verrekend door zijn verplichting tot *inbreng*.

Niet betwist wordt, dat in zulke gevallen, het recht van de separatisten beperkt is op de achtergelaten 40.000 frank goederen, en zich niet uitstrekt op de 20.000 frank, voorwerp van den *inbreng*. Blijft echter de vraag of een schuldeischer van de nalatenschap b.v. voor 24.000 frank, zich op de 40.000 frank, door den de-cujus achtergelaten, met behulp van de afscheiding van de boedels, *geheel* zal kunnen betalen?

Er moet inderdaad aan herinnerd worden, dat de schulden van den de-cujus, *van rechtswege*, onder zijn erfgenamen worden verdeeld. Wegens het overlijden, heeft de schuldeischer van onzen de-cujus, niet meer één schuldenaar, maar in ons voorbeeld *drie*, ieder voor 8.000 frank.

Gevraagd wordt nu, of de afscheiding van de boedels, de gevolgen van de verdeling van de schulden tegenhoudt? Onderstellen wij immers, dat, zooals in ons voorbeeld, ten gevolge van een *inbreng* in *mindere ontvangst*, de door-den-decujus-achtergelaten goederen niet aan alle *drie* van zijn erfgenamen — maar slechts aan *twee* worden toebedeeld: moet dan de schuldeischer van den decujus zijn vordering blijven verdeelen en dus ook, voor één derde, vorderen tegen den erfgenaam, die wegens een *inbreng* feitelijk niets in de achtergelaten goederen opneemt? zoodat in het geval dat deze laatste onvermogen is, de erfelijke schuldeischer, niettegenstaande de nalatenschap ruim voldoende goederen bevat ten aanzien van de schulden, niettegenstaande de afscheiding van de boedels, toch slechts

voor twee-derden betaling van zijn schuldvordering zal bekomen?

3. — De gestelde vraag laat ons toe, in de diepere gronden van het erfrecht af te dalen.

De erfrechtelijke overgang heeft tot voorwerp, het patrimonium; de erfopvolger verkrijgt het actief zoowel als het passief. Deze overgang heeft in het modern recht onmiddellijk plaats. Indien de overgang geschiedt ten gunste van verschillende erfopvolgers, zijn de erfelijke goederen in *onverdeeldheid*; de schulden en schuldvorderingen zijn echter verdeeld.

Twee reeksen van begrippen komen hier in aanmerking: enerzijds, de verdeling van schulden en schuldvorderingen onder de algemeene erfopvolgers; anderzijds, de band, die tot op een zekere hoogte behouden blijft tusschen de goederen van den overledene (actief) en zijn schulden (passief): *band*, die door het begrip patrimonium (boedel) wordt aangeduid; behoud van den band tusschen actief en passief, dat toegelicht wordt door het begrip: « overleving van het patrimonium aan den persoon, die het heeft gevestigd »; band, die verder moet verklaren, dat de erfopvolging is, een verkrijging onder algemeenen titel.

Deze overleving van het patrimonium is echter slechts een voorloopige toestand. Wordt de nalatenschap zuiver aanvaard, en treedt er geen vordering tot afscheiding van de patrimonia op, vanwege de erfelijke schuldeischers, schijnbaar althans, met het doel de overleving van het patrimonium te behouden, dan verdwijnt weldra het erfelijke patrimonium. Er is voortaan slechts één patrimonium, dat van den erfgenaam.

De toestand verandert, wanneer de nalatenschap onder voorrecht van boedelbeschrijving wordt aanvaard. De vraag is echter, of hij ook verandert, wanneer de erfelijke schuldeischers tot afscheiding van de boedels vorderen?

Schijnbaar is het doel van de schuldeischers, die tot afscheiding vorderen, eenvoudig het behoud van hun onderpand op de goederen van hun overleden schuldenaar.

In feite rijzen groote moeilijkheden op, doordat deze begrippen verzoend moeten worden, met de *verdeling* van de schulden van den de-cujus onder zijn erfgenamen; verdeling van rechtswege. Er is inderdaad, in dit geval, enerzijds een *nieuwe* band, tusschen de erfelijke schuldeischers en de erfgenamen; anderzijds, schijnbaar, behoud van den *ouden* band tusschen de schulden en de goederen (tusschen actief en passief): behoud dat aangeduid wordt door de overleving van het patrimonium.

Zulks verklaart de aarzeling van de rechtsleer en van de rechtspraak.

4. — Om tot de gestelde vraag terug te keeren, herinneren wij er aan dat de *inbreng* is een recht

of een verplichting, naargelang de verhouding beschouwd wordt in den persoon van de mede-erfgenamen van den begiftigde, of in den persoon van den begiftigden erfgenaam zelf: recht of verplichting, dat vast te knopen is aan hun hoedanigheid van *deelgenooten* (copartageants). Diensovereenkomstig verklaart terecht art. 857 dat de inbreng verschuldigd is aan den mede-erfgenaam (lees: aan den deelgenoot), en *niet* aan den schuldeischer van de nalatenschap.

Integendeel, het recht van den erfelijken schuldeischer, om afscheiding te vorderen, is vast te knopen aan de hoedanigheid van den erfgenaam als *schuldenaar*: het recht wordt immers gegeven tegen de schuldeischers van den erfgenaam, nl. « tegen elken schuldeischer » zegt art. 879.

Nu zijn de rechten en verplichtingen van den erfgenaam als *deelgenoot*, één zaak; de band tusschen den erfgenaam als *schuldenaar* tegenover de schuldeischers van de nalatenschap, een *andere* zaak. Anders uitgedrukt: indien de schuldeischer van de nalatenschap zijn recht van onderpand op de erfelijke goederen behoudt (overleving van het patrimonium) is het andersom zeker dat hij voortaan als ware schuldenaar slechts den erfgenaam heeft.

Thans moeten de rechten van de erfgenamen, als deelgenooten, op de erfelijke goederen worden bepaald. Zal men aan *deze* rechten den voorkeur geven op de rechten van de schuldeischers van de nalatenschap ten aanzien van dezelfde erfelijke goederen?

Er is eerst *negatief* geantwoord.

Zoowel door de Rechtspraak (1) als door een belangrijk deel van de Rechtsleer (o.m. Laurent, X, nr 64) is eerst aangenomen, dat de separatist zich buiten bereik stelt van de gevolgen van de verdeling van de schulden. Volgens deze opvatting moet de separatistische schuldeischer zijn recht van onderpand bewaren op *al* de erfelijke goederen. Iedere erfgenaam is gehouden, *niet* alleen in de maat dat hij, wegens de verdeling van de schulden, voor die schulden verbonden is, maar voor *alles* wat hij in het erfelijke patrimonium heeft opgenomen. Het patrimonium moet als overlevende, in dit verband, worden beschouwd.

De tegenovergestelde meening heeft echter gezegevierd, en mag thans als behoorende tot ons positief recht worden beschouwd. Volgens deze laatste meening moet aan de verdeling van de schulden, den voorkeur worden gegeven op de overleving van het patrimonium.

5. — Dus, volgens de thans-geldende rechtsconstructie, geschiedt de verdeling van de schulden van den de-cujus van rechtswege, onder zijn erfgenamen, en, *spijts de afscheiding van de boedels*, heeft de schuldeischer van de nalatenschap voortaan tegenover zich *verschillende* schuldenaars, indien de

nalatenschap aan verschillende erfgenamen wordt toegewezen. Voortaan zal de schuldeischer van de nalatenschap ieder van de erfgenamen, slechts kunnen aanspreken tot betaling van zijn schuldverdeling: met name *voor hun aandeel in de schuld*.

Om ons voorbeeld te herhalen: een schuldverdeling van 24.000 frank tegen een de-cujus, die drie erfgenamen achterlaat en goederen voor 40.000 frank. De schuldeischer kan ieder van de drie erfgenamen slechts aanspreken tot betaling van 8.000 frank. Indien nu één van de erfgenamen, wegens een inbreng in mindere ontvangst, feitelijk niets uit de achtergelaten goederen opneemt en geheel onvermogen is, zal onze schuldeischer slechts voor 16.000 frank worden betaald, niettegenstaande het actief van de nalatenschap ruim voldoende was, om geheel betaald te worden. Tegen deze gevolgen brengt de afscheiding van de boedels *geen hulp*.

Evenmin zouden de schuldeischers geholpen worden, doordat zij beroep zouden doen op hun recht van *verzet* tegen de verdeling; op hun recht om te voorkomen dat de verdeling buiten hun aanwezigheid geschiedt (art. 882 B.W.). Dit kan hen niet helpen, aangezien, bij onderstelling, de deelgenooten niets onregelmatigs verrichten, en de schuldeischers hoegenaamd geen recht hebben, niettegenstaande hun verzet, om voorafnemingen te voorkomen; om te beletten dat, zooals in ons voorbeeld, de erfelijke goederen aan twee erfgenamen alleen worden toebedeeld, terwijl de derde zijn aandeel door een *inbreng* in mindere ontvangst verrekend ziet.

6. — Men heeft zich echter afgevraagd, of de toestand niet moet verschillen, naarmate de schuldeischer vordert *vóór* of *na* de verdeling.

Sommigen meenen dat de oplossing anders luiden moet, wanneer *vóór* de verdeling, tot afscheiding van de boedels wordt gevorderd. Aldus het gezaghebbend oordeel van Aubry en Rau: « Malgré le division légale entre les héritiers des recettes de la succession, l'intégralité de chacune de ces dettes reste, *tant que le partage n'a pas été effectué*, garantie par la *totalité* des biens héréditaires; en d'autres termes, le droit de gage dont les créanciers du défunt jouissaient de son vivant, continue, même après son décès, et ce *jusqu'au partage*, de subsister d'une manière indivisible sur l'hérédité tout entier ».

Ziehier het geval: een schuldeischer van den de-cujus meldt zich aan op het oogenblik van de vereffening der nalatenschap *vóór* de verdeling. Hij vraagt om op de massa van de goederen van de nalatenschap betaald te worden, vooraleer de kavels van de erfgeërfden worden gevormd. Aangezien het actief ruim het passief overtreft, vraagt hij volledige betaling van zijn schuldverdeling. Hij verklaart, dat hij zich niet wenscht te bekommeren over de verplichtingen van inbreng, die onder de erfge-

namen kunnen bestaan. Zelfs indien een verplichting tot inbreng, het recht van één van de erfgenamen op het erfelijke goederen uitputten mocht, wenscht de schuldeischer *vóór* de verdeling zijn onderpand op de erfelijke goederen te bewaren.

Men heeft den schuldeischer in zijn eisch willen steunen, krachtens artikel 879 zelf van het B. W., dat hem toelaat de afscheiding van de boedels te vorderen « *tegen elken schuldeischer* ». Welnu, beweerd men, wie inbreng van zijn mede-erfgenamen vorderen mag, is « *schuldeischer* » in den zin van art. 879, zoodat ook *tegen* hem mag worden gevorderd tot afscheiding van de boedels door de schuldeischers van de nalatenschap.

Deze redeneering is echter niet steekhoudend, omdat (cfr. supra) de verplichting tot inbreng en het recht op inbreng, de erfgenamen als *deelgenooten* betreffen. De inbreng is verschuldigd aan de nalatenschap zegt art. 829 B. W., zijn doel is gelijkheid onder de mede-erfgenamen te verzekeren. Het is als *deelgenoot* dat de mede-erfgenaam inbreng vordert en dat hem inbreng verschuldigd is; het is *niet* als schuldeischer, zoodat art. 879 niet baten kan.

Andere argumenten nog zijn voorgebracht. Zij hebben echter niet het besluit van de moderne Rechtsleer en de thans-aangenomen Rechtspraak kunnen verhinderen, dat geen onderscheid maakt in den toestand, noch *nà*, noch *vóór* de verdeling; dat met logische strengheid de boven-aangeduide soms onbillijke gevolgen trekt — omdat de verdeling van de schulden blijft, niettegenstaande de afscheiding van de boedels.

7. — Deze besluiten zijn belangwekkend, omdat zij ons toelaten beter de ware beteekenis van den erfrechtelijken overgang onder het stelsel van het Burgerlijk Wetboek van 1804 te begrijpen.

Zij zijn vervolgens het uiteindelijke stadium van een groote evolutie, die gaat *van* de Romeinsche opvatting van de afscheiding, *waar* de decujus op een fictieve wijze als overlevende werd beschouwd, en waar dus aan al de schuldeischers van een vermogende nalatenschap het recht werd gegund om volledig op de erfelijke goederen te worden betaald, *tót* de opvatting van het Burgerlijk Wetboek, in art. 879 neergelegd, waar de erfelijke overgang na zuivere aanvaarding, bewerkt dat hun erfelijk patrimonium, zelfs *vóór* iedere verdeling met het patrimonium van den erfgenaam wordt vermengd en waar de afscheiding van de boedels slechts voor gevolg heeft dat men aan de schuldeischers van de nalatenschap « *tegen de persoonlijke schuldeischers van den erfgenaam* » het recht geeft om *bij voorkeur* te worden betaald in de *maat* van hun schuldvordering. Het is dus zeer logisch, dat het recht van den schuldeischer illusoir blijkt te worden, wanneer zijn

schuldenaar (de erfgenaam) wegens de techniek van den inbreng, in feite niets uit de nalatenschap opneemt, en verder onvermogen is. De schuldeischer mag zich tegen de *andere* erfgenamen niet keeren, omdat hij deze, slechts in de maat, waarin zij voor de schuld verbonden zijn, kan vervoigen.

Een arrest van het Fransche Hof van Verbreking beschrijft zeer juist dezen toestand: « *La séparation des patrimoines instituée dans le but d'empêcher les créanciers personnels de l'héritier de profiter de la transmission des biens héréditaires pour venir concourir sur les dits biens avec les créanciers du decujus, ne peut avoir pour résultat de changer la nature de la créance, ni de modifier les relations juridiques soit des créanciers de la succession avec les héritiers, soit des héritiers les uns vis-à-vis des autres. En conséquence, le créancier qui a obtenu la séparation des patrimoines, avant tout partage, n'a pas acquis le droit d'être payé de l'intégralité de sa créance sur l'ensemble indivis des biens effectivement trouvés dans la succession, et de s'opposer à l'application des règles de la division des dettes entre cohéritiers, et des rapports en moins prenant.* »

8. — Uit deze studie moge blijken dat de afscheiding van de boedels een ontwikkeling heeft doorgemaakt in den zin van een grooter individualiseering van de begrippen. Het collectief begrip « *overleving van het patrimonium aan den decujus* » blijft weliswaar bruikbaar om den overgang onder algemeenen titel te verklaren; om den band tusschen actief en passief bij erfopvolging uit te leggen; blijft verder bruikbaar bij de verklaring van de aanvaarding onder voorrecht van boedelbeschrijving e.d.m.

Bij normalen overgang en bij zuivere aanvaarding springt het patrimonium van den decujus uiteen; schulden en schuldvorderingen blijven verdeeld; de bewerkingen van een inbreng geschieden buiten den invloed van de schuldeischers van de nalatenschap. Dit alles heeft voor gevolg dat er geen ware overleving van het patrimonium blijft, zelfs niet bij afscheiding van de boedels.

Zeker, kunnen de belangen van de schuldeischers van den decujus, zooals uit het beschreven voorbeeld blijkt, in het gedrang komen, en kan de constructie van de afscheiding, zooals zij door het Burgerlijk Wetboek van 1804 is geregeld, tot weinig-billijke gevolgen leiden.

Uit de vergelijking met de Britsche, Zwitsersche, en Duitsche wetgeving kan geleerd worden, hoe andere rechtsconstructies deze onbillijke gevolgen ontgaan. Ook de Belgische commissie voor herziening van het Burgerlijk Wetboek, heeft een stelsel van afscheiding van de boedels voorgesteld, dat de beschreven nadeelen ontgaat (cf. Van Biervliet, *Successions*, blz. 630).

In het erfrecht van het Burgerlijk Wetboek, laat

niet enkel de regeling van de aanvaarding onder voorrecht veel te wenschen over; ook een gelijksoortig rechtsinstituut, de afscheiding van de boedels, deelt hetzelfde lot.

(1) Wij laten hier alle referenties achterwege om dit praedvies niet al te uitvoerig te maken. De referenties zullen medegedeeld worden bij het publiceeren van deze studie, waarvan hier alleen de korte inhoud wordt gegeven.

RECHTSPRAAK

HOF VAN BEROEP TE GENT

1e Kamer. — 7 April 1936.

Voorzitter : M. Lagae.

Raadsheeren : HH. de Clercq en Langerock.

Openbaar Ministerie : M. Remy, advocaat-generaal.

Pleiter : Mr Ronse.

VERVALSCHING VAN ZAAD, POOTGOED EN MESTSTOFFEN. — STAALNEMING. — IDENTITEIT DER KOOPWAAR. — EENZIJDIGE ONTLEDING. — NIETIGHEID.

Wanneer het bewezen is dat de koopwaar, waarvan stalen werden genomen, regelmatig werd verkocht, gefactureerd en betaald; dat de stalen werden genomen in de magazijnen van den kooper en in afwezigheid van den verkooper, is deze laatste gerechtigd de identiteit der koopwaar te betwisten.

Hij kan bovendien terecht de nietigheid der tegen hem gevoerde rechtspleging inroepen, indien het proces-verbaal laattijdig gebeurde, hij nooit werd onderhoord, hem geen staal der meststof werd ter hand gesteld en hem nooit den uitslag der ontleding werd bekend gemaakt. Zulke rechtspleging inderdaad schendt de rechten der verdediging.

Op. Min. t/ De Koker.

Wat aangaat de betichting I omschreven in de dagvaarding aan aangeklaagde beteekend bij exploit van deurwaarder De Maere namelijk om te Maldegem of te Melle, den 6 April 1934, zich schuldig te hebben gemaakt, aan bedrog, hetzij in zake een der als hoofdzakelijk beschouwde hoedanigheden, hetzij in de aanwijzing van betiteling van zaad, pootgoed, meststoffen, voedsel of product, waarvan de handel en de invoer verordend zijn, naar luid van art. 1 der wet van 15 Juli 1931, met een benaming die gebruikelijk daarvan niet gegeven wordt, het bedrog meer bepaaldelijk bestaande in den verkoop van een samengestelde meststof of waarvan het etiket 8 % phosphoorzuur waarborgt en in werkelijkheid maar 0,8 % phosphoorzuur oplosbaar in water en 5,05 % phosphoorzuur, oplosbaar in citraat, te samen 5,85 % inhoudt;

Overwegende dat beklaagde tot zijne verdediging het volgende doet gelden :

1° dat de vaststellingen door den verbalisant werden gedaan en de stalen der betwiste meststof door hem genomen, in de magazijnen van Timmerman te Maldegem, en dit in afwezigheid van betichte, in datum 6 April 1934;

2° dat de koopwaar, waarvan stalen genomen werden, het eigendom van beklaagde niet meer was; daar

zij, zooals blijkt uit de, aan het gerecht medegedeelde bewijsstukken, gefactureerd en betaald werd, respectievelijk op 6 en 30 Maart 1934, dat beklaagde aldus de identiteit betwist van de gezegde koopwaar;

3° dat verder, proces-verbaal slechts opgesteld werd in datum 9 Mei 1934 en dat beklaagde vooraleer hij voor de rechtbank is moeten verschijnen, te weten, in openbare zitting van 28 Januari 1935, nooit is onderhoord geweest nopens de feiten die het voorwerp uitmaken der telastlegging; dat er aan hem, geen staal der meststof ter hand is gesteld geweest, en dat hij daarenboven, nooit geen kennis heeft ontvangen van den uitslag der ontleding, welke hij beweert, onvolledig en buiten zijn weten, te zijn gedaan geweest;

Overwegende dat uit bovenstaande beschouwingen De Koker besluit, dat de tegen hem ingestelde rechtspleging van onderzoek alsook de staalneming, onregelmatig werden gedaan en diensvolgens de rechten van de verdediging gekrenkt zijn;

Overwegende dat, uit het onderzoek en de behandelingen der zaak voor het Hof, het gebleken is dat de, door beklaagde hierboven stipte bezwaren aangevoerd, gegrond zijn, dat daaruit voortvloeit dat betichte in de onmogelijkheid gesteld wordt zijne verdediging behoorlijk voor te dragen en er dus tegen hem uit hoofde van hierboven omschreven betichting I geen aanleiding tot veroordeeling kan bestaan en hij dient vrijgesproken;

Wat aangaat de betichting II, om te Melle, den 15 Januari 1934: a) metaalslakken met een gehalte van minder dan 7 % (volstrekt minimum 6,5 %) watervrij phosphoorzuur oplosbaar in citroenzuur op 2 % verkocht te hebben of te koop gesteld, of voor den verkoop in bezit gehad te hebben, b) bedrog gepleegd te hebben hetzij in zaak een der als hoofdzakelijk beschouwde hoedanigheden hetzij in de aanwijzing of betiteling van een meststof of product, waarvan de handel en de invoer verordend zijn, naar luid van art. 1 der wet van 15 Juli 1931, met een benaming die gebruikelijk daaraan niet gegeven wordt;

Aannemende de beweegredenen van den eersten rechter waaruit blijkt dat de feiten niet bewezen zijn;

Om die redenen :

Het Hof,

Alle verdere besluitselen verwerpende;

Aanvaardt de beroepen en rechtdoende tegenspraakelijk;

Doet te niet dit deel van het vonnis betreffende de betichting I en opnieuw wijzende;

Zegt dat het feit dezer betichting, voor de reden hierboven aangehaald, ten laste van beklaagde, niet bewezen is en verzendt dezen laatsten van deze vervolging, zonder kosten;

Bevestigt het beroepen vonnis voor het overige (betichting II).

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

5e Kamer-bis. — 12 Maart 1936.

Voorzitter : M. J. Castelein.

O. M. : M. Beeckmans de Westmeerbeeck.

Pl. : Mrs H. Deckers, Poupez de Kettenis, H. Marck.

I. HYPOTHECAIR MORATORIUM. — DERDE HOUDER DER GEHYPOTHEKEERDE GOEDEREN. — NIET ONTVANKELIJK.
 II. NOTARIS. — AANSPRAKELIJKHEID. — ONREGLMATIGE HANDLICHTING.

- I. *De wet van 27 Juli 1934 op het hypothecair moratorium mag niet ingeroepen worden door een derde houder van het verpand onroerend goed, bij gebrek aan rechtsverband tusschen hem en den vervolgenden schuldeischer.*
 II. *De notaris welke een berent goed verkoopt is jegens den koper aansprakelijk voor de schade spruitende uit het niet afgeven eener regelmatige handlichting der bestaande inschrijving.*

X. t/Y. en Z.

Gezien het geboekt exploit van 21 Maart 1935 van deurwaarder Clément Mellaerts te Brussel ten verzoeken van verweerders X, inhoudende bevel aan aanlegger Y. tot eene betaling van het bedrag in haar hoofdsom intresten en kosten eener geboekte hypothecaire obligatie aangegaan bij akte verleden voor Mr Van Reeth, notaris te Antwerpen op 4 Juli 19... door zekeren Chrétien de Bruges en dezes echtgenoot Y. ten voordeele van verweerders, de hypotheek dragende op een burgershuis gelegen te Merxem, Azalealei, 24; of wel bij gebreke aan betaling van gezegde sommen bevel aan aanlegger Y. afstand te doen van voormeld burgershuis waarvan hij eigenaar geworden was bij geboekte akte, verleden voor notaris Z. in dato 12 December 1931;

Gezien het geboekt exploit in dato 4 Mei 1935 van deurwaarder Heuvelmans van Antwerpen door hetwelk aanlegger Y. verzet aantekende tegen het voorafgaandelijk bevel, zich steunende op de bepalingen van de wet van 27 Juli 1934 op het hypothecaire Moratorium om uitstel te bekomen der betaling van gezegde hypothecaire schuld;

Gezien het geboekt exploit in dato 4 Juni 1935 van deurwaarder Heuvelmans door hetwelk aanlegger Y... Heer Z. voor de Rechtbank dagvaarde in betaling van voormelde hoofdsom voorzien in gezegde hypothecaire obligatie met intresten, zekere kosten en schadevergoeding;

Gehoord partijen in hunne middelen en besluiten;

Aangezien de zaken ingeschreven op den algemeenen rol onder Nrs 55023 en 55293 samengevoegd dienen te worden;

Aangezien het niet geloofend wordt door aanlegger Y. dat hij koper is geworden op 12 December 1931 van het verpand vastgoed het Burgershuis in kwestie Azalealei 24, te Merxem, en dat hij aldus, in zijne hoedanigheid van derde houder in den zin van art. 98 der Wet van 16 December 1851 gehouden is ofwel afstand te doen van voormelde eigendom ofwel de hypothecaire nog verschuldigde sommen en, intresten te betalen;

Aangezien de vraag van Y. strekt tot het genieten van de voordeelen van de wet op het hypothecaire Moratorium;

Aangezien de «derde houder» niet gelijk kan gesteld worden met eene gewone hypothecaire schuldenaar die verbonden is met de geldschietster door bedongen en vrij aangenomen verplichtingen en overeenkomsten die tusschen kontraktanten stipte rechtsverhoudingen daargestellen;

Aangezien in onderhavig geval niet het minste rechtsverband te bespeuren valt tusschen aanlegger Y. en de echtelieden X. tusschen wie nooit eenige betrekking ontstond, dat deze laatsten slechts zulke rechten kunnen doen gelden om wille den eigendom, het vast goed zelf;

Aangezien de wet van 27 Juli 1934 in artikel 1 slechts de bewoordingen «de schuldenaar ongelukkig...» bezigt en dat deze de wet, van enge toepassing, niet vatbaar is om uitbreidingen en dat eindelijk de geest van de wet te vinden is in voorafgaandelijke besprekingen der Kamer en van de Senaat en dat, te dien opzichte in de besprekingen hernomen in 't werk van Moreau «La Nouvelle Loi Hypothécaire», Hilbert «Les Prêts Hypothécaires», De Keersmaeker «Lois sur les Termes et Délais», hoegenaamd niet te vinden valt tot verrechtvaardiging eener uitbreiding van een «derde houder» van de voordeelen slechts toegestaan aan een hypothecaire schuldenaar in den echten zin des woords aan wie akkoord gelet op deze stilzwijgendheid der wet en afwezigheid van eenige rechtsband over de voordeelen van uitstel voorzien door de wet kan aanspraak maken.

Aangezien aldus de wet niet toepasselijk is op aanlegger Y.

Wat de actie ingespannen tegen Z. aangaat:

Dat het vaststaat dat einde November of begin December 1935 Z. gelast werd door Y. het burgershuis der Azalealei 32, te Merxem, over te dragen aan aanlegger aan een bepaalden prijs en de Verkoopakte op te stellen;

Dat niet geloofend wordt door Z. dat het huis moest verkocht worden voor vrij en onbelast.

Z. vernemende door Y. dat, volgens de aangehaalde akte van obligatie verleden voor Mr Van Reeth op 4 Juli 1922, nog berent was, liet den hypothecairen staat van den te verkoopen eigendom nazien en bevondt dat er geen ander obligatie op dit huis stond dan de hypotheek weskwestie;

Dat het bleek dat gezegde obligatie genomen werd in voordeel van de echtelieden X. en diende afbetaald te worden door tusschenkomst der N.M. Volkstandkrediet, later Hypotheek en Discontokantoor geworden;

Dat Z. zich onmiddellijk in betrekking stelde met gezegd Hypotheek en Discontokantoor, vernam dat Y. slechts 3.170,15 frank voor slot van alle rekening te betalen had, hetgeen hem naderhand nog bevestigd werd en om de hypotheek af te lossen ontving hij van Y. het noodig geld en onmiddellijk hetzij op 15 December 1931 per postcheckrekening bracht hij aan voormelde inrichting dit bedrag over en op 23 December 1931 verzocht hij, na inzage van een projekt van handlichting over hetwelk hij akkoord ging, het Hypotheek en Discontokantoor de definitieve akte van handlichting op te stellen, te onderteekenen en te doen naanteekenen door de schuldeischers X.;

Dat de verkoopakte inmiddels alreeds gereed

stond, voorzien werd door het handteeken van de kooper aanlegger Y. en dit van verkopers echtelieden W. en dat slechts de akte bleef berusten in handen van meester Z., in afwachting van de gewording van de beloofde akte van handlichting;

Dat vruchteloos notaris Z. naar dit stuk bleef wachten totdat hij de verkoopakte voor hem verleden op 13 December 1931, alreeds geregistreerd op 15 December 1931, den dag zelf der betaling der 3170,15 frank waarover sprake, gedaan aan het Discontokantoor, eindelijk liet overschrijven in dato 31 December 1931, op het kantoor der grondpandbewaring;

Dat het blijkt dat het Hypotheek en Discontokantoor zich op dit tijdstip alreeds in geldelijke moeilijkheden bevond en nadien in faillissement werd verklaard;

Dat het vaststaat dat in elk geval noch door het Disconto kantoor, noch door de echtelieden X., aan wie het ontleend kapitaal nooit overgedragen werd vanwege laatste inrichting ooit handlichting werd gegeven;

In rechte overwegende dat notaris Z., wiens goeden trouw inzake geenszins in twijfel gesteld wordt onbetwistbaar een grove onvoorzichtigheid beging, en indien hij beweert gehandeld te hebben zooals een eerlijk man dikwijls en zelfs gewoonlijk het zou doen, in het volle vertrouwen die hij dacht te mogen schenken in andermans belofte of woorden, dit hem in geener mate verontschuldigd kan omtrent zijne handelwijze en optreden in zake, daar hij bekleed is met een ministerieel ambt, en als dusdanig gehouden was aan strenge ambtsverplichtingen die overigens nauwkeurig uiteengezet zijn of besproken zijn in de Rechtsleer;

Dat inderdaad hij kennis had dat het huis nog berent was op het oogenblik van hem gegeven opdracht van verkoop door de echtelieden Y. en hij had ten plicht voorafgaandelijk het verlijden van de verkoopakte zorg te dragen dat handlichting regelmatig en wettelijk zou gegeven worden, het bewijs ervan in zijn bezit te hebben, er voor te zorgen en zich te vergewissen dat de schrapping geschied was in de registers berustende op het grondpandbewaringskantoor;

Dat te dien opzichte zijn plicht absoluut was, daar hij te doen had met eenvoudige burgersmensen, voor dewelke een notaris de raadgever is en moet zijn die aan zijne klanten voor oogen moet stellen alle risico's en gevaren aan dewelke zij gebeurlijk blootgesteld zouden zijn betreffende de door hem aan te gane verbintenissen;

Overwegende dat zoo zelf aanlegger, voor het opstellen van de verkoopakte in kennis gesteld geweest zijn, hetgeen volstrekt niet vaststaat, dat het huis nog berent was en dat binnenkort het saldo der rente zou afbetaald worden, en in de veronderstelling dat alles regelmatig zou aflopen en het huis vrij en onbelast zou komen, willen naamtekenen een verkoopakte; dan nog diende de notaris de kooper opmerkzaam te maken over het gevaar dat hij opliep met dit te doen, hetgeen de notaris voorzeker niet gedaan heeft, in de overtuiging in dewelke hij verkeerde nog bijtijds de akte van handlichting te ontvangen voor het vervallen der wettelijke termijn om de overschrijving te doen en verweerder kan dus zijn burgerlijke verantwoordelijkheid niet van de hand wijzen, daar bij gemis aan handlichting hij den toch

om verzochte wanneer hij de verzekering niet had in bezit gesteld te worden van gezegde akte;

Overwegende dat wat de schade betreft berokkend aan aanlegger door het feit dat de echtelieden X. hem aangemaand hebben als «derde houder» de betaling van dat volledige ontleende kapitaal daarenboven van jaar vervallen intrest op 1 Juli 1932, de lopende intresten sedert 1 Juli 1932 en proceduurskosten ofwel van het door hem aangekocht goed afstand te doen, dat deze schade in haar geheel dient hersteld te worden door notaris Z., daar het zeker is dat Y. thans aan het voortzetten van de tegen hem begonnen proceduur tot onteigening bij dadelijke uitwinning vanwege de echtelieden X. thans slechts ontsnappen kan door betaling zooals door deze uit dusdanige omstandigheden rechterlijk gevorderd.

Aangezien het billijk voorkomt dat notaris Z. gezegde schade zou herstellen jegens Y. mits betaling aan aanlegger van de sommen zooals van hem gevorderd in de inleidende dagvaarding behalve met de aanvraag tot schadevergoeding welke overdreven is, indien men rekening van de toestand houdt onder dewelke de zaak zich voorgedaan heeft.

Om deze redenen:

De Rechtbank, alle andere verdere of tegenstrijdige besluiten verwerpende;

Gehoord den heer Beeckmans, substituut van den heer Prokureur des Konings, in zijne gevoelsens gegeven in openbare zitting, voegt de zaken ingeschreven op den algemeenen rol onder numeris 55023 en 55293 samen als samenhangend zijnde;

Machtigt bij vonnis door haar echtgenoot gemachtigd te zijn vrouw X. geboren... om ter zake rechte te treden als verweerderster;

Verklaart den eisch van aanlegger tegen echtelieden X. noch ontvankelijk, noch gegrond;

Wijst aanlegger af, verwijst hem tot de kosten des geding in verzet behalve wat de kosten van het geboekt exploit van 21 Maart 1935 van deurwaarder Mellaerts betreft;

En rechtdoende op den eisch van aanlegger tegen Mr en Mter Z.;

Verklaart dezès eisch ontvankelijk, en gegrond in de hierna bepaalde maten:

Verwijst diensvolgens Mr en Mter X. om te betalen aan aanlegger ten titel van schadevergoeding hoofdsom 18.000 frank;

2° Aan intresten vervallen op 1 Juli 1932, 1080 fr.;

3° Aan intresten vervallen sindsdien tot op 4 Januari 1936 met kosten noodig tot wedergaaf der hypothecaire schuldvordering: 4000 frank;

4° De nog te vervallen intresten à rato 6 % op de hoofdsom: fr. 18.000 tot op den dag der betaling;

5° Ten titel van schadeloosstelling om de aan aanlegger aangedane last voor het huidig proces: 4000 frank.

Verwijst Mr en Mter Z. tot betaling aan aanlegger van de rechterlijke intresten op deze laatste somme;

Verwijst hem daarenboven tot de kosten van het geding tegen hem ingespannen door aanlegger en tot de kosten van het bevel gedaan door voormeld exploit van 21 Maart 1935;

Verklaart het huidig vonnis uitvoerbaar bij voorbaat behalve voor de kosten, niettegenstaande alle verhaal en zonder borg.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE BRUSSEL

12e Kamer. — 13 Februari 1936.

Voorzitter : Mr Van der Elst.
Op. Min. : Mr De Busscher.

GEMEENTE. — OPENBARE AANBESTEDING. —
LAAGSTE BIEDER. — AFWIJZING. — GOEDKEU-
RING DER OVERHEID. — VERPLICHTTE TER-
KENNISBRENGING DER BESLISSING.

*Indien de meester van het werk steeds het recht heeft,
bij aanbestedingen de voorstellen naar goeddun-
ken aan te nemen of te weigeren geldt die alge-
meene regel niet voor aanbestedingen van open-
bare besturen. Deze zijn onderworpen aan zekere
voorwaarden van geldigheid en bekrachtiging.*

*Indien de openbare besturen niet gebonden zijn door
het laagste bod, moet de afwijzing onderworpen
worden aan de goedkeuring der hoogere overheid
en moet dezès beslissing binnen de twee maanden
bij aangeteekend schrijven aan de deelnemers ken-
baar gemaakt worden.*

Boon t/ Gemeente Hoeylaert.

Aangezien de eisch strekt tot het bekomen van eene som van 59.827,79 frank ten titel van vergoeding van de schade door den eischer ondergaan tengevolge der niet aanduiding van deze laatste als aanbestedder der werken van uitbreiding van het waterbedeelingsnet der gemeente Hoeylaert, verweerster ;

Aangezien het vaststaat, dat de verweerster in Juni 1935 tot eene aanbesteding overging nopens gezegde werken ; dat de eischer een aanbod indiende welke het laagste in prijs was ; dat dit aanbod door de Gemeente Hoeylaert afgewezen werd door de aanstelling van een anderen inschrijver, wiens aanbod een prijs bedroeg die merklijk hooger was ;

Aangezien de verweerster doet gelden dat de aanbesteding slechts een oproep is tot de voorstellen van de mededinging en dat de meester van het werk steeds het recht heeft, de voorstellen naar goeddunken aan te nemen of te weigeren ; dat bovendien, de aanstelling van den anderen inschrijver door de Bestendige Deputatie goedgekeurd werd ;

Aangezien, indien de volledige vrijheid van handeling voor de meester van het werk niet kan betwist worden, wanneer deze een private persoon is, men echter zeggen moet, dat de aanbestedingen tot dewelke de openbare besturen overgaan, aan zekere voorwaarden van geldigheid en bekrachtiging onderworpen blijven ;

Aangezien in onderhavig geval, de wetgeving op de openbare aanbesteding van kracht is ;

Dat deze wetgeving, decreet van 11 November 1815, wet van 15 Mei 1846 toepasselijk is, aan kwestieuze aanbesteding, welke overigens het voorwerp uitmaakte van een bijzonder lastenkohier van 17 Mei 1933, hetwelk onder artikel 28 verwijst naar het algemeen kohier van werken, van 10 November 1890 van het Ministerie van Openbare werken, met afwijking voor artikel 51 ;

Aangezien, uit deze schikkingen blijkt, dat de verweerster geenszins verplicht was, de aanbesteding

toe te wijzen aan den laagsten aannemer, maar dat zij dan voor plicht had, hare beslissing aan de goedkeuring van de hoogere overheid te onderwerpen ;

Aangezien deze hoogere overheid geen andere is dan de heer Minister van Openbare Werken voor de ondernemingen die van den Staat afhangen en voor de ondernemingen van de gemeenten, zooals het geval hier is, de Bestendige Deputatie die krachtens het lastenkohier van 10 November 1910, alleen het recht heeft, de aanbesteding te bekrachtigen ;

Aangezien de wetgeving betrekkelijk de openbare aanbestedingen voor doel heeft alle partijdigheid of onrechtvaardigheid te vermijden om uitsluitelijk de algemeene belangen van de gemeenschap, Staat, Provincie en Gemeente, te begunstigen ;

Dat het dus niet zonderling voorkomt, de aanstelling als aanbestedder van een anderen inschrijver dan den laagste aan strenge en nauwe voorwaarden van geldigheid te zien onderwerpen ;

Aangezien in onderhavig geval, de houding van de gemeente Hoeylaert, die nochtans hare beslissing door de Bestendige Deputatie heeft laten bekrachtigen, des te meer tegenstrijdig met deze grondbeginselen schijnt, dat zij nagelaten heeft hoewel zij daartoe verplicht was ingevolge artikel 51 van het lastenkohier, de beslissing van deze gezegde overheid binnen de twee maanden die de opening der aanbestedingen volgden, bij aangeteekend schrijven, aan de deelnemers kenbaar te maken, den eischer aldus in de mogelijkheid stellende de bezwaren die tegen zijn inschrijving of tegen zijn persoon zouden ingeroepen zijn geweest, te onderzoeken en gebeurlijk te bestrijden ;

Dat de eischer dus in onregelmatige omstandigheden als aanbestedder van de werken afgewezen werd ;

Dat hij van de winst beroofd is geweest welke hij, ten juisten titel mocht verwachten ; dat de schade welke hij ondergaan heeft en waarvan vergoeding hem gegeven moet worden, onbetwistbaar is, en dat bijgevolg de eisch ontvankelijk en gegrond is ;

Voor wat het bedrag van deze schadevergoeding betreft :

Aangezien bij de berekening hiervan in acht genomen worden dat de eischer de prijs van 361.010,70 frank, vastgesteld had ; dat hij beweert, wat normaal schijnt, dat zijn winst 59.827,59 frank zou geweest zijn, maar dat hij echter, indien hij zekere kosten gehad heeft, geen verantwoordelijkheid als aanbestedder draagt en ook geen materieel werk heeft moeten presteeren ;

Aangezien in deze omstandigheden, de schadevergoeding « ex æquo et bono » door de rechtbank moet geschat worden, en eene som van 10.000 frank, aldus vastgesteld, voldoende schijnt te zijn, om de schade door den eischer ondergaan te herstellen ;

Om deze redenen :

De Rechtbank, rechtdoende op tegenspraak ;

Gehoord in zijn advies, den heer De Busscher, Substituut van den Heer Procureur des Konings ;

Als niet gegrond alle verdere of andere besluiten verwerpende ;

Verwijst de verweerster tot de betaling aan den eischer ten titel van schadevergoeding van 10.000 fr. met de rechterlijke intresten sedert den 15en November 1935 en tot de kosten van het geding.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE MECHELEN

7 April 1936.

Voorzitter : M. Meulemans.

Bijzitters : HH. Hofman en Alen.

Pleiters : Mr Muys en verweerder persoonlijk.

ART. 1798 B. W. IS EEN UITZONDERING OP ART. 1166 B. W. — FEITELIJK VOORRECHT VAN ARBEIDERS TEGENOVER SCHULDEISCHERS VAN DEN AANNEMER. — VOORWAARDEN.

De vordering ingeleid door onderaannemers-arbeiders (tâcherons) tegen den eigenaar, in betaling van wat hun verschuldigd is door hoofdaannemer, is in feite bevoorrecht tegenover andere schuldeischers van den hoofdaannemer, die in handen van den eigenaar beslag hebben gelegd, indien de vordering der arbeiders de bekrachtiging van het beslag-arrest voorafgaat.

Moens en Declercq t/ Van Roie.

Aangezien de vraag in beroep regelmatig op 17 Februari 1936 werd ingeleid en verwezen naar de terechtzitting van 23 derzelfde maand waarop zij ambthalf geschrapt werd;

Aangezien de gedaagde in beroep, samen met den lasthebber van de beroepers, ter terechtzitting van 23 Maart l.l. verschijnende, verklaard heeft vrijwillig te verschijnen;

Gelet op het beroep ingesteld bij exploit dd. 5 Februari 1936 door Moens en Declercq tegen een vonnis gewezen door het vrederecht van Puers den 9 Januari 1936 en in regelmatigen vorm overgelegd;

Aangezien de ontvankelijkheid van dit beroep niet betwist wordt;

Aangezien, luidens hun dagvaarding van 31 December 1935, de vraag der eischers in beroep er toe strekte Van Roie alsmede zekeren Saerens Emiel, die thans niet meer in zake is, te hooren verwijzen in de betaling eener som van 1430 frank voor het maken en het plaatsen van een trap in het huis dat voornoemde Saerens aangenomen had te bouwen voor rekening van Van Roie;

Aangezien de eerste rechter de vraag gegrond verklaard heeft doch afgewezen heeft tegenover Van Roie, dat hij deze afwijzing verrechtvaardigt met de opmerking dat een derde persoon beslag heeft gelegd in handen van Van Roie op al de sommen die Van Roie aan Saerens schuldig is;

Aangezien de eischers in beroep aanvoeren dat zij hunne vraag tegen Van Roie steunen op de bepalingen van artikel 1798 van het Burg. Wetboek waarin gezegd wordt dat de werklieden die gebruikt werden bij het oprichten van gebouwen of bij andere op aanneming uitgevoerde werken een recht tot vervolging hebben tegen den persoon voor wiens rekening de werken werden uitgevoerd tot het beloop der door den opdrachtgever verschuldigde som op het oogenblik dat de vordering wordt ingesteld;

Aangezien de rechtsleer hieruit besluit dat de vordering voorzien bij artikel 1798 van het Burgerlijk Wetboek voor gevolg heeft degene die er zich mag op beroepen, in de plaats te stellen van den aannemer die alle aanspraak verliest en hierdoor achteraf geen afstand van zijn rechten meer kan doen; dat hieruit

volgt dat de arbeiders een uitsluitend recht hebben in handen op het bedrag hunner vordering en dat dan ook een beslag gelegd in handen van den eigenaar op verzoek der gewone schuldeischers van den aannemer doch niet geldig verklaard voor de vordering van de arbeiders, zonder uitwerksel ten hunnen opzichte blijft; (Laurent d. 26 n° 80. Huc. Droit civil art. 1798, bl. 602);

Aangezien het vaststaat dat de eischers in beroep arbeiders zijn en derhalve gerechtigd aanspraak te maken op het voordeel van artikel 1798 van het B. W.; dat het insgelijks vaststaat dat zij hunne vordering ingesteld hebben voor het beslag, gelegd in handen van Van Roie, geldig werd verklaard en bijgevolg het volledig bedrag hunner schuldvordering op het door Van Roie aan Saerens verschuldigd bedrag mogen doen uitkeeren;

Dat dus hun eisch tegen Van Roie gegrond is;

Om deze redenen :

De Rechtbank, zetelende in graad van beroep, ontvangt het beroep en er recht op doende, vernietigt het eerste vonnis voor zoover het de eischers in beroep afgewezen heeft van hunne vraag tegen Van Roie;

Verwijst deze laatste aan de eischers in beroep te betalen de som van 1430 fr., met de gerechtelijke interesten vanaf den datum van het exploit tot rechtsingang;

Zegt nochtans dat Van Roie geen kosten zal te dragen hebben omdat zijn weigering te betalen op eene wettige oorzaak steunde.

NOTA. — Laurent tome 26, nr 80.

La créance de l'entrepreneur contre le propriétaire a été saisie-arrêtée entre les mains de celui-ci par un créancier de l'entrepreneur.

Cette saisie peut-elle être opposée aux ouvriers qui agissent postérieurement ? La difficulté est de savoir quel est l'effet de la saisie-arrêt. Elle ne dépouille pas l'entrepreneur de sa créance, elle n'en transporte pas la propriété au créancier saisissant. Il suit de là qu'elle ne peut pas porter préjudice aux droits des ouvriers; ils peuvent également saisir la créance de leur débiteur, puisqu'il reste créancier malgré la saisie; reste à savoir s'ils seront payés par contribution avec les créanciers saisissants. Les ouvriers de même que les créanciers saisissants agissent en vertu du principe de l'art. 1166; mais l'article 1798 déroge au droit commun en faveur des ouvriers; ils ne partagent pas le produit de leur action avec les autres créanciers de l'entrepreneur.

Huc. Droit Civil, art. 1798, p. 602.

Cette action dont parle le texte, sans la désigner d'une manière spéciale, serait-elle tout simplement l'action oblique de l'art. 1166 ? S'il en était ainsi, il faudrait décider que les ouvriers en cas de faillite de l'entrepreneur, viendront seulement au marc le franc avec les autres créanciers de celui-ci sur les sommes dues par le propriétaire pour les travaux, qu'ils auront au moins effectués en partie. Cela n'est pas possible, car alors l'art. 1798 serait parfaitement inutile. Remarquons d'ailleurs que cet article n'accorde l'action dont il s'agit qu'à une certaine catégorie de personnes, et ne l'accorde pas aux créanciers ordinaires de l'entrepreneur.

Cela prouve que cette action doit contenir quelque chose de plus que l'action oblique de l'art. 1166. On a jugé que ce quelque chose, consistait uniquement en ce que les ouvriers pouvaient agir directement en leur propre nom contre le propriétaire sans avoir besoin d'agir du chef de l'entrepreneur. Mais ce n'est là qu'une question de forme absolument, sans intérêt puisque les créanciers ordinaires agissant en vertu de l'art. 1166 et les ouvriers agissant en vertu de l'art. 1798 viendraient tous en concours sur les sommes encore dues à l'entrepreneur.

Or, il semble bien que l'art. 1798 a précisément eu pour but d'empêcher ce concours dans l'intérêt des ouvriers. L'a-t-il empêché en créant, comme on l'a soutenu, un privilège au profit des ouvriers, fondé sur ce que, par leur travail, ils auraient fait naître la créance de l'entrepreneur ?

Il est certain que non, car les fournisseurs qui ont apporté leurs matériaux à l'entrepreneur ont pareillement contribué à faire naître la créance de ce dernier et cependant ils sont exclus du bénéfice de l'art. 1798. Il faut donc conclure que l'action établie par l'art. 1798 ne suppose aucun privilège; qu'elle a pour effet de substituer celui qui en a le bénéfice à l'entrepreneur, de dessaisir ce dernier et d'empêcher toute cession qu'il ferait ultérieurement de ses droits. Par consé-

quent, si l'entrepreneur est en faillite, les ouvriers ne sont pas tenus de passer par la faillite pour y produire leurs titres; ils doivent recevoir l'intégralité du montant de leurs créances sur les sommes dont le propriétaire est encore redevable à l'entrepreneur ou à sa faillite.

Les ouvriers ont en définitive un droit exclusif au produit de leur action et n'en partagent pas le bénéfice avec les autres créanciers de leur débiteur. Il ne faut pas voir là un privilège mais une attribution directement faite par la loi. C'est un cas de cession légale. Cette cession produira son effet de plein droit au moyen de l'acte par lequel les ouvriers feront connaître au propriétaire leur résolution de s'adresser directement à lui. Par conséquent, toute saisie-arrest pratiquée entre les mains du propriétaire à la requête des créanciers ordinaires de l'entrepreneur mais non validée avant l'action des ouvriers, restera sans effet à l'égard de ceux-ci.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE YPER

11 Maart 1936.

Voorzitter : M. Matton.

Rechters : HH. Van de Vliedt en Berghman.

Openbaar Ministerie : M. Van Thorenburg, substituut.

Pleiers : Mrs Delobel en Lommez.

ART. 214j. — BEVOEGDHEID VOORZITTER. -- GEEN VERHAAL BIJ DE RECHTBANK.

De Rechtbank is niet bevoegd om te oordeelen over de maatregelen bevolen door den Voorzitter der Rechtbank ingevolge art. 214j.

Dit artikel kent uitsluitend aan den Voorzitter de bevoegdheid toe om de maatregelen die het voorziet te bevelen.

Messiaen t/ Pollet.

Aangezien de vraag strekt tot het ongegrond verklaren en bijgevolg tot het hooren intrekken of ten minste wijzigen van twee bevelschriften in dato van 15 September 1933 en 13 Mei 1935 door den heer Voorzitter dezer Rechtbank, bij toepassing van artikel 214j van het Burgerlijk Wetboek geveld, en waarbij, in het belang van vrouw en kinderen, het aan eischer verboden is zekere goederen te vervreemden;

Aangezien verweerster de onbevoegdheid der Rechtbank opwerpt;

Aangezien artikel 214j aan den heer Voorzitter een discretionnaire macht toekent in 't belang van het gezin, en ten einde de gemeenschap te vrijwaren;

Aangezien, in acht genomen het buitengewoon karakter van deze nieuwe wetgeving, de procedure voorzien in artikel 214j, volgens de algemeene principes van het gemeene procedurerecht; waarvan zelfs de hoofdprincipen door het nieuw ingebrachte familie-recht worden omvergoorpen; niet dient uitgelegd;

Aangezien artikel 214j bijgevolg moet onderzocht worden in het licht van de voorbereidende parlementaire besprekingen;

Aangezien, tijdens de bespreking in Kamer en Senaat, er, uitdrukkelijk, verklaard en wel verstaan werd :

1° dat er tegen de beslissing van den Voorzitter, geen enkel verhaal noch beroep mogelijk is, en dat er zelfs geen verhaal voorzien is voor de Rechtbank;

(M. Braun, Senaat, 1 Februari 1927, bl. 161) ;

2° dat de Voorzitter, zonder eenige pleegvorm, vooraleer een bevelschrift in eenen of anderen zin te verleenen, gerechtigd is de partijen voor hem te roepen, om ze te onderhooren; (ibidem);

3° dat de rechten der derden gevrijwaard worden, vermits de derden, tegen een bevelschrift dat hen benadeeligt, zonder den minsten pleegvorm, zelfs mondeling, verzet door derden kunnen aantekenen, op voet van artikel 474 van het wetboek van burgerlijke rechtspleging;

M. Deswarte, Senaat, 31 Maart 1927, bl. 467) ;

Aangezien het weinig belang heeft te onderzoeken of de rechtsmacht van den Voorzitter tot de willige ofwel tot de eigenlijke rechtsmacht behoort;

Aangezien het zeker is dat beide echtgenooten voor den heer Voorzitter kunnen opgeroepen worden om er hun tegenstrijdig standpunt uiteen te zetten, hetgeen tegen het principie van de willige rechtsmacht indruischt vermits deze geen tegenstrever onderstelt;

(Garsonnet et Cesar-Bru VIII, Nr 136) ;

Aangezien het blijkt uit de ontleding der parlementaire besprekingen dat er enkel spraak was van willige rechtsmacht om wel te steunen op het feit dat er geen het minste verhaal tegen het bevelschrift van den Voorzitter mogelijk is;

(M. Braun, Senaat, 1 Februari 1927, bl. 161) ;

Aangezien de Rechtbank dus niet bevoegd is om voor onderhavige vordering, welke dergelijk verhaal bevat, te beslissen; dat het duidelijk is dat de wetgever gewild heeft dat alleen de heer Voorzitter, als familierechter, op het verzoek van een der echtgenooten, hetzij op aanvraag van eenen derden benadeeligde bevoegd is, om voor de geschiktheid te oordeelen of de voorwaarden blijven bestaan om zijn bevelschrift op voet van artikel 214j geveld, te behouden, ofwel indien het moet ingetrokken of gewijzigd worden;

Gezien artikelen 2, 34, 35, 36, 37, 40, 41 en 68 der wet van 15 Juni 1935, op het gebruik der talen in gerechtszaken.

Om deze redenen :

De Rechtbank, alle verdere of tegenstrijdige besluiten afwijzende, gehoord den heer van Thorenburg, Procureur des Konings, in zijn eensluidend advies, uitgedrukt in de Nederlandsche taal, verklaart zich onbevoegd om over onderhavig geschil te beslissen;

Veroordeelt eischer tot de gedingskosten.

CORRECTIONEELE RECHTBANK TE ANTWERPEN

5 Februari 1936.

Voorzitter : M. de Baer.

Rechters : MM. Laureyssens en Schilling.

Openbaar Ministerie : M. Van Hille.

Pleiers : Mrs Vints loco, Rotsaert en Delwaide.

TOEZICHTER VAN DEN ARBEID. — VERVOLGING. — BEVOEGDHEID.

De toezichters van den arbeid zijn geen officieren van gerechtelijke politie in den zin van artikel 483 van het Wetboek van vorderingen in strafzaken. Indien ze misdrijven gepleegd hebben in de uitoefening van hun ambt, moeten ze voor de gewone juridictie vervolgd worden.

Op. Min. t/ D. en V.

Gezien de besluiten mondeling genomen tot het on-

bevoegd verklaren en gehoord de betichten in hunne middelen tot staving dier besluiten;

Gehoord het Openbaar Ministerie in zijnen eisch;

Aangezien indien de toezichters van den arbeid aan de uitoefening van de rechterlijke politie deelnemen, geen enkele wetsbepaling hen dan nog de hoedanigheid erkent van officier van rechterlijk politie. (Velge. *Eléments de droit industriel* T. III, bl. 364).

Om deze beweegredenen, rechtdoende bij tegen-spraak, de Rechtbank verklaart zich bevoegd;

Zegt dat er zal overgegaan worden tot de debatten.

NOTA. — Het is, meenen we, de eerste maal dat er een rechterlijke beslissing over dit principspunt geveld wordt. Dit vonnis heeft kracht van gewijsde bekomen.

CORRECTIONEELE RECHTBANK TE BRUGGE

2e Kamer. — 2 April 1936.

Voorzitter : M. G. Soenen.

Rechters : HH. Kervyn de Marcke ten Driessche en De Schrevel.

Substituut-Procureur : M. Matthys.

Pleiters : Mrs Gaston Verougstraete en Kesteloot.

AANSPRAKELIJKHEID. — OPENBARE WEG, CONCESSIEHOUDSTER DIE DE STRAAT OPBRAK. — WEGGEZAKTE STRAATSTEENEN. — CONCESSIEHOUDSTER AANSPRAKELIJK. ONVRIJWILLIGE DOODING. — LEIDER DER WERKZAMHEDEN : SCHULDIG. — WERKLIEDEN ONSCHULDIG.

Een concessiehouder die voor haar werking de wegverharding opbreekt, moet dit zoodanig herstellen dat de baan zonder gevaar kan gebruikt worden.

Waar dit onmogelijk is, moet zij de reglementaire waarschuwingsteekens aanbrengen. Zelfs een algemeene gewoonte om dit te verzuimen kan de concessiehouder niet van die verplichting ontslaan. Zij is burgerlijk aansprakelijk voor de schade voortvloeiende uit haar nalatigheid te dien opzichte.

De leider van de werkzaamheden is alleen schuldig aan onvrijwillige dooding of aan onvrijwillig letsel, met uitsluiting van de werklieden die onder zijn leiding en toezicht gewerkt hebben.

Derycke en Bossuyt t/ Degey, de N. V. « Compagnie Générale des Conduites d'eau » en consoorten.

Aangezien er uit den bundel en uit de debatten spruit dat de tweede, derde en vierde betichten, onder de leiding van den eersten en voor rekening der N. M. « Compagnie générale des conduites d'eau », aan den hoek der Leffinghestraat en Thouroutsche steenweg, te Oostende, eene uitgraving hadden aangevuld;

Aangezien hetzij tengevolge van het inzinken van den grond, hetzij ten gevolge van onvoldoende aanvulling, de kasseisteenen, van de loopgraaf, zich een vijftiental centimeters lager bevonden dan diegenen der straat;

Dat men de voet op sommige plaatsen op vijftien à twintig centimeters diep tusschen twee steenen steken kon, en de put tot op de hoogte van den omringenden bodem met zand aangevuld was;

Aangezien Bossuyt op zijn motorcycle afgereden komende, in den put, op het zand wegschoof, ten gronde viel en 's anderendaags, tengevolge van een schedelbreuk, bezweek;

Aangezien het algemeen bekend is dat gemelde grond hoe zorgvuldig ook de werken verricht worden, altijd min of meer inzakt, maar dat al de getuigen het eens zijn om te bekennen dat eene inzakking van 15 centimeters niet normaal is, en gevaar oplevert;

Aangezien zulke buitengewone inzakking, laat vermoeden dat de werken niet op behoorlijke wijze uitgevoerd geweest waren doch dat het technisch oogpunt weinig belang daarstelt;

Aangezien de fout inderdaad bestaat in eene onzichtbare en gevaarlijke indrukking in de baan, te hebben laten bestaan, ze niet onmiddellijk op voldoende wijze aangevuld te hebben, ofwel, was zulks onmogelijk, de weggebruikers bij middel van een signaal niet te hebben gewaarschuwd;

Aangezien de betichten te vergeefs opwerpen dat er, in het gebruik, op zulke werken geene signalen geplaatst worden, dat de onvoorzichtigheid niettemin bestaat bijzonderlijk in acht genomen de abnormale inzakking van den grond;

Aangezien het slachtoffer zulke inzakking niet ontwaren kon daar zij met zand bedekt was; dat zijne snelheid niet overdreven was en hem geene enkele fout kon toegeschreven worden;

Aangezien de tweede, derde en vierde betichten, hun werk verricht hebben onder de leiding van den eersten verdachte; dat deze laatste voor plicht had alle bevelen te geven en alle maatregelen te nemen ten einde ongevallen te vermijden; dat hij dit verwaarloosd heeft, en alleen over de betichting plichtig is;

Aangezien de vijfde gedaagde dient burgerlijk en elkheelijk met den eersten betichte verantwoordelijk verklaard te worden van de veroordeeling tot de kosten uit te spreken ten laste van den eersten, haren aangestelde, die de schade heeft veroorzaakt gedurende de ambtsbezigheden tot dewelke zij hem had aangeworven;

Voor wat den eisch der burgerlijke partij betreft : (zonder belang).

Om deze redenen :

De Rechtbank, verwijst Degeye Ernest, tot eene boete van 100 fr., en tot de gedingkosten, begroot op 1252,79 fr.;

En aangezien de kosten van het geding de 300 fr. te boven gaan, bepaalt den duur van den lijfswang voor het verhaal derzelve op 15 dagen voor wat aangaat Degeye Ernest;

Verklaart de N. V. « Compagnie Générale des conduites d'eau », burgerlijk en elkheelijk met Degeye Ernest, verantwoordelijk voor de veroordeeling tot de kosten uitgesproken ten laste van voornoemden Degeye Ernest, haren aangestelde, die de schade heeft veroorzaakt gedurende de ambtsbezigheden tot dewelke zij hem had aangeworven;

Spreekt Coolsaet Léo, De Coninck Theodoor en Vandevoorde Ferdinand vrij zonder kosten;

En wijzende op de beslitselen der burgerlijke partij ... (zonder belang).

VLAAMSCHE JURISTEN

Abonneert U op het « Rechtskundig Weekblad »

CORRECTIONEELE RECHTBANK TE LEUVEN

22 Februari 1936.

Voorzitter : M. Maes.
 Rechters : H.H. Simons en Kumps.
 Op. Min. : M. Martens.
 Pleiter : Mr Van Lennep.

STRAFRECHT. — VERANDERING VAN KWALIFICATIE. — VRIJWARING DER RECHTEN VAN DE VERDEDIGING.

De Rechtbank mag aan de feiten der betichting hun ware kwalificatie geven en er de gepaste wetsbepalingen op toepassen, mits vrijwaring der rechten van de verdediging.

Op. Min. t/ C.

Gehoord den heer Voorzitter in zijn verslag;
 Aangezien het beroep regelmatig is;

De rechtbank ontvangt hetzelfde en er over beslissende;

Aangezien het uit den bundel blijkt dat de eerste rechter het feit onder de eerste betichting voorzien weerhouden heeft maar aan dit feit zijn ware kwalificatie gegeven en er de gepaste wetsbepaling op toegepast heeft, na beroeper verwittigd en verzocht te hebben er zijn verdediging op voor te dragen, hetgeen beroeper bekend;

Aangezien het aan de rechtbank toekomt van aan de feiten der betichting de ware kwalificatie te geven en er de gepaste wetsbepalingen op toe te passen mits vrijwaring der rechten van de verdediging;

(Zonder belang).

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ANTWERPEN

Achtste Kamer. — 19 Februari 1936.

Voorzitter : Mr Kersse.
 Referendaris : Mr Rooms.
 Pl. : Mters Sneyers, Van Beveren en Van Oekel.

1) BORGSTELLING. — AARD. — RECHTSVORDERING. — 2) EISCH MET GEMENGD KARAKTER. — BEVOEGDHEID DER BURGERLIJKE RECHTBANK. — 3) WISSEL. — TREKKER. — BEWIJS VAN 'T BESTAAN DER PROVISIE.

1. Een borgstelling is uiteraard een daad van weldadigheid en dus uitsluitend van burgerlijken aard. Dit blijft zoo zelfs voor eene borgstelling door een handelaar verleend, wanneer het blijkt dat hij gehandeld heeft enkel uit familiesympathie.
2. Een rechtseisch met gemengd karakter (burgerlijk en commercieel) valt buiten de bevoegdheid der Handelsrechtbank.
3. De drager-trekker van een aangenomen wissel moet, in geval van betwisting, het bewijs leveren van het bestaan der provisie.

Mr Sneyers q.q. t/ V. L. en V. L.

Aangezien de vraag, ingeleid bij geboekte explooten in dato 9 en 10 October 1935 en in de Neder-

landsche taal opgesteld ingevolge artikel 2 der wet van 15 Juni 1935, beoogt de veroordeeling van verweerders solidairlijk om aan aanlegger q.q. te betalen de som van 89,066 frank, zijnde het bedrag vermeerder met de conventionnele intresten, van drie afkortingen ieder van 20,000 frank, respectievelijk vervallen op 8 December 1932, 1933 en 1934 op eene leening van 80.000 frank, welke naar de bewering van eischer q.q. eerste verweerder op 8 December 1931 ontvangen heeft van de N. V. «De Hypotheekbank», thans in falig, en tweede verweester de terugbetaling er van gewaarborgd;

Aangezien de vraag, ingeleid bij geboekte explooten in dato 28 en 30 December 1935 en in de Nederlandsche taal opgesteld ingevolge artikel 2 der wet van 15 Juni 1935 beoogt de veroordeeling van verweerders solidairlijk om aan aanlegger q.q. te betalen de som van 20,000 frank zijnde het bedrag van eenen wissel, geaccepteerd door eerste verweerder en geavaliseerd door tweede verweester, genoemd bedrag daartellende de vierde en laatste afkorting van 20,000 frank, vervallen op 8 December 1935 op de leening, waarvan kwestie in de hierboven aangehaalde inleidende dagvaarding in dato van 9 en 10 October 1935 :

1) Aangezien uit de uiteenzetting zelf van de doeleinden der twee genoemde ingeleide vorderingen klaarblijkelijk blijkt dat beide zaken innig verknocht zijn en dan ook dienen samengevoegd te worden;

2) Over de vordering in terugbetaling van drie afkortingen ieder van 20,000 frank op eene beweerde leening van 80,000 frank;

a) Aangezien deze vordering, voor wat betreft eerste verweerder W. V. L., koopman, blijkens de dagvaarding zelf, tot grondslag heeft eene leening van 80,000 frank, welke hij den 8 December 1931 ontvangen zou hebben van de N. V. «De Hypotheekbank», nu in falig, voor de noodwendigheden van zijn handel;

Aangezien de verplichtingen eruit voortvloeiende, wel te verstaan in de veronderstelling dat de werkelijkheid van deze leening bewezen zou zijn, van handelsaard zijn in hoofde van genoemde W. V. L.;

Dat bewuste vordering, de gedeeltelijke uitvoering van deze verplichtingen nastrevende, dan ook van commerciële aard is;

b) Aangezien de vordering voor wat betreft, tweede verweester Wed. A. V. L., geboren A. V. L., naar de termen zelf van de inleidende dagvaarding, enkel en alleen berust op het feit dat zij de schuld van eerste verweerder gewaarborgd heeft, en zich mede solidairlijk hiervan schuldig erkend heeft;

Aangezien eene borgstelling zelfs uitgaande van een handelaar, uiteraard een daad van weldadigheid daartelt, dus uitsluitend van burgerlijken aard is;

Dat weliswaar dergelijke borgstelling een handelsdaad zou uitmaken, ware het niet bewezen dat die borgstelling vanwege een handelaar vreemd zou zijn aan den handel door deze laatste uitgebaat. Echter in onderhavig geval, gelet op de omstandigheden der zaak en wel, in het bijzonder op de nauwe bloedverwantschap bestaande tusschen verweerders, — tweede verweester trouwens, is de zuster van eerste verweerder, — is het voldoende bewezen dat Weduwe A. V. L., geboren A. V. L., met W. V. L., haar broeder, geen andere dan familiebetrekkingen had of heeft en dat zij ook bij de voorgewende lee-

ning van meergenoemde W. V. L., geen enkel ander belang gehad heeft of heeft kunnen hebben, dat dit van familie-sympathie;

Dat uit al het voorgaande blijkt, dat de vordering voor wat Weduwe A. V. L., geboren A. V. L., betreft, van uitsluitend burgerlijken aard is, terwijl de vordering in hoofde van verweerder W. V. L., van handelsaard is;

Dat aldus de gezamenlijke vordering tegen meergenoemde Weduwe A. V. L., geboren A. V. L., en W. V. L., van gemengd karakter is, en bij toepassing van art. 21 der wet van 25 Maart 1876 is de burgerlijke Rechtbank uitsluitend bevoegd om over deze «complexe» vordering te kennen. (Zie arrest van Verbreking 13 April 1893, Pasicrisie 1893, I, 167).

3) Over de vordering ingeleid bij geboekt exploit in dato 28-30 December 1935;

Aangezien deze vordering strekt tot betaling van een wissel van 20,000 frank, geaccepteerd door eerste verweerder en geavaliseerd door tweede verweerder;

a) Aangezien eerste verweerder staande houdt dat deze vordering hic et nunc niet ontvankelijk zou zijn, daar hij overeenkomstig de wet van 27 Juli 1934 een aanvraag heeft ingediend tot bekomen van een hypothecair moratorium;

Aangezien nochtans deze wet, in onderhavig geval, niet van toepassing is, vermits het hier gaat blijkens de dagvaarding zelf om betaling van een geaccepteerde wissel en er, voor dergelijk geval, geen sprake kan zijn ingevolge artikel 48 der wet van 20 Mei 1872 van het bekomen van een uitstel van betaling, 't zij rechtstreeks, 't zij onrechtstreeks;

b) Aangezien verweerders ten stelligste ontkennen dat er provisie zou bestaan voor wat betreft de wisselbrief waarvan betaling wordt geëischt;

Aangezien het aan den trekker van den wisselbrief behoort het bestaan der provisie te bewijzen;

Aangezien de wisselbrief weeskwestie naar de eigene verklaring van aanlegger q.q. vertegenwoordigt de vierde en laatste betalingschijf van 20,000 frank van de leening van 80,000 frank welke eerste verweerder den 8en December 1931 ontvangen heeft van de N.V. «Hypotheekbank» thans in falings;

Aangezien eerste verweerder zijnerzijds ten stelligste betwist ooit 80,000 frank als voorschot of als leening te hebben ontvangen en veel minder nog zou verschuldigd zijn;

Aangezien aldus partijen tegenstrijdig zijn in hun beweringen en de Rechtbank voor het oogenblik over de noodige bestanddeelen niet beschikt om met kennis van zake de gegrondheid of niet dezer in tegenstrijd staande beweringen na te gaan en te beoordeelen;

Aangezien in die omstandigheden de aanstelling van eenen scheidsrechter verslaggever zich opdringt met de hiernagemelde zending;

Om deze redenen, de Rechtbank, gelet op het eenig artikel onderdeel VII der wet van 25 October 1919;

Alle andere of tegenstrijdige besluitselen verwerpende;

1) Voegt samen als innig verknocht de vordering ingeleid bij exploit van 9 en 10 October 1936 en van 28 en 30 December 1935;

2) Verklaart zich onbevoegd «ratione materiae» om de zaak te beslechten ingeleid bij exploit van 9-10 October 1935 en veroordeelt aanlegger qualitate qua tot de kosten deze zaak aanbelangend;

3) Verklaart de vraag, ingeleid bij exploit van 28-30 December 1935, ontvankelijk en alvorens er recht over te doen ten gronde, stelt aan als scheidsrechter-verslaggever Mijnheer Karel Uyttenhoven, Zonnehuis Ranst, met zending partijen te verzoenen, indien het mogelijk is zoo niet, in een omstandig en met redenen omkleed verslag, te zeggen ja dan neen: of aanlegger qualitate qua aan eerste verweerder ooit een voorschot of eene leening gedaan heeft tot het volledig beloop van 80,000 frank;

Beveelt aan partijen bij bovengemelde scheidsrechter verslaggever, al hunne boeken, rekeningen, briefwisseling en bewijsstukken neer te leggen of over te geven en hem tegensprekelijk alle inlichtingen te verschaffen ten einde zijne zending te vergemakkelijken.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE GENT

2e Kamer. — 25 Februari 1936.

Voorzitter : M. Vanderheyden.

Referendaris : H. Van Mullem.

Pleiters : Mrs Stals en De Vliegheer.

LEENING AANGEGAAN DOOR EEN HANDELAAR. — BEVOEGDHEID DER HANDELSRECHTBANK. — MANDAAT OF KWIJTING TE GEVEN VAN HET KAPITAAL.

Behoudens tegenbewijs worden al de verbintenissen door een handelaar aangegaan vermoed daden van koophandel te zijn; aldus het ontleenen van een som geld. (1)

De terugbetaling in handen van een derde persoon, die als borg tusschenkwam bij het afsluiten van de leening, is enkel geldig in zooverre het bewezen is dat die persoon mandaat had om geldige kwijting van het kapitaal te geven. Het bewijs van dergelijk mandaat spruit niet uit het feit dat deze derde persoon regelmatig voor rekening van den uitleener de interesten in ontvangst nam. (2)

Bracke t/l Van de Woestyne.

Overwegende dat Van de W. door B. gedagvaard, bij geboekt exploit in dato 19 October 1935, om aan laatstgenoemde terug te betalen, de som van 10.000 frank, die hij hem op 1 April 1930 ontleende, som begroot met de interesten aan 7.5 %, sedet 1 April 1934, boven de kosten des gedings, de onbevoegdheid ratione materiae, van de Koophandelsrechtbank inroept en in onedrgeschikte orde de ongegrondheid van voorbepaalden eisch voorhoudt;

Ten aanzien der bevoegdheid van de Rechtbank;

Overwegende dat Van de W. verklaart dat hij geen handelaar is en ook geen handel doet;

Overwegende dat deze verklaring strijdig is tegenover deze die Van de Woestyne aflegde, bij het afsluiten der leening waarvan kwestie;

Dat inderdaad blijkens inzake voorgelegde elementen, Van de W. bij het afsluiten van kwestige leening zichzelf als handelaar betitelde;

Overwegende dat Bracke hiermede verklaart dat Vande W. handel in paarden drijft, hetgeen door Vande W. niet uitdrukkelijk wordt gelogenstraft;

Dat hieruit aan te nemen valt, dat Vande W. werkelijk handelaar is;

Overwegende dat luidens art. 2, al. 1, der wet van 15 December 1872 « alle verbintenissen door handelaars aangegaan, worden vermoed daden van koop-handel te zijn » behoudens het bewijs dat hunne oorzaak vreemd is aan den koophandel;

Overwegende dat dergelijk bewijs door Vande W. niet wordt ingebracht, dat diensvolgens de Handelsrechtbank bevoegd is om over het onderhavige geschil te oordeelen;

Ten aanzien van den grond van den eisch.

Overwegende dat Vande Woestyne voorhoudt dat hij de terugbetaling van kwestige som aan B. niet meer schuldig is;

Dat Vande W. vertoont dat hij in 1933 deze schuld gekwetten heeft in handen van den genaamden Van Hyfte, vermoedelijke mandataris van Bracke;

Dat immers het door tusschenkomst van voornoemde Van Hyfte was, dat de kwestige leening afgesloten werd; dat het ook Van Hyfte was die de intresten er van in ontvangst nam en hem verzocht het kapitaal in zijne handen te storten;

Overwegende dat blijkens de ter zake voorgestelde elementen, Vande W. de kwestige leening met B. persoonlijk heeft afgesloten en zich verplicht heeft de ontleende som aan B., deze zijn erven of rechthebbenden, terug te betalen, binnen den termijn van een jaar, dat voornoemde Van Hyfte enkel als borg van kwestige leening is tusschengekomen;

Dat hieruit volgt dat Vande W. zich in handen van Bracke te kwijten had;

Dat indien Vande W. de ontleende som werkelijk in handen van Van Hyfte heeft terugbetaald, deze terugbetaling enkel als deugdelijke kwijting kon doorgaan, indien Van Hyfte mandaat had gekregen kwestige som in ontvangst te mogen nemen;

Dat B. verklaart dat hij daartoe geen last aan Van Hyfte had gegeven;

Dat er geen bewijs van dergelijke lastgeving wordt ingeleverd;

Dat Vande W. dan ook niet bewijst, dat hij zijn schuld tegenover Bracke deugdelijk heeft gekwetten;

Dat diensvolgens Vande Woestyne het terugbetalen van het ontleende kapitaal met de gevorderde intresten aan B. verschuldigd blijft;

Om deze Redenen :

Verklaart zich bevoegd ratione materiae, ten gronde rechtdoende verwijst Vande W. om aan B. terug te betalen, de som van 10.000 fr. met de intresten aan 7.5 % sedert 1 April 1934; verwijst Vande Woestyne in de kosten.

(1) Zie Veurne 12 April 1934, Pas. 36, III, 12.

(2) Zie in verband met dezelfde kwestie een heel volledig arrest van het Hof van Beroep te Brussel in dato 11 Juni 1902, Pas. 1903, II, 106.

WERKRECHTERSRAAD TE ANTWERPEN

Kamer voor Bedienden. — 11 Februari 1936.

Vorzitter M. Dieltiens.

Bijzitter : Mr Vlietinck.

Pleiters : Mrs Van den Bril en Matthys.

REIZIGER. — COMMISSIELOON BETAALBAAR NA VEREFFENING DER REKENINGEN.

Is onwettig, als strijdig met artikels 22 en 24 der wet op het dienstcontract, een beding het commissieloon van den reiziger betaalbaar verklarende « na vereffening der rekeningen ».

De V. t/ V.

Gezien de inleidende dagvaarding van deurwaarder Jozef Luyten in dato van 20 Januari 1936, strekkende tot betaling van: 1° frs 700,65 ten titel van commissieloon voor de maand April en 2° frs 437,25 ten titel van commissieloon voor de halve maand Mei, samen frs 1137,90 met de gerechtelijke intresten en de kosten des gedings;

Gehoord de partijen in hunne middelen en besluiten ;

Aangezien de poging tot verzoening ter zitting aangewend vruchteloos is gebleven;

Aangezien betreffende den eisch eener som van frs 700,65 voor achterstallige commissieloon, partijen t'akkoord zijn over het bedrag, maar dat verweerder den eisch bestrijdt op grond van het contract volgens hetwelk het commissieloon voor rechtstreeksche en onrechtstreeksche bestellingen eerst betaalbaar zal zijn na vereffening der rekeningen ;

Aangezien deze tekst aan klaarheid te wenschen laat; dat daardoor verstaan moet worden ofwel de vereffening der rekeningen tusschen werkgever en vertegenwoordiger, ofwel deze tusschen eerstgenoemde en den client ;

Aangezien verweerder deze laatste beteekenis aanneemt, zoodat aanlegger moet wachten tot na betaling der bestelling en hij laat hooren (zie ook zijn brief van 18 Juni 1935) dat volgens hem de betaling van het commissieloon afhangen zal van het betalingsvermogen der clienten ;

Aangezien van den eenen kant de reiziger recht heeft op zijn commissieloon op alle bestelling door den patroon aangenomen (art. 22 der wet) en verweerder niet betwist de bestellingen door aanlegger aangebracht te hebben aangenomen ;

Aangezien van den anderen kant het kwestieuze beding hooger vermeld de beteekenis niet kan hebben welke verweerder er aan geeft, daar zulks strijdig is met artikel 24 der wet op het dienstcontract, krachtens welk in geval van gemis aan solvabiliteit van den client, en wanneer zulks in het contract voorzien is, geen hooger verlies kan onderstaan dan het dubbel van zijn commissieloon (art. 24) hetgeen de volle verantwoordelijkheid wegens insolventie ten laste van den reiziger uitsluit ;

Aangezien het contract niets van dien aard voorziet en dus het beding als strijdig met de wet moet worden beschouwd ;

Aangezien men overigens moeilijk kan aannemen dat, zooals hier met sommige klienten van verweer-

Vlaamsche Juristen

Abonneert U op het

RECHTSKUNDIG
WEEKBLAD ! !!

der het geval is, de reiziger den uitslag en van een proces en van de uitvoering van een proces moet afwachten om zijn loon te ontvangen;

Aangezien in deze voorwaarden de som van 700,65 frank dient te worden toegekend;
(Het overige zonder belang).

INGEZONDEN BIJDAGEN

Algemeene beschouwingen over het natuurlijk kind

In deze studie zullen we achtereenvolgens de rechten en in 't bijzonder de erfrechten der natuurlijke kinderen behandelen en tevens volgens practisch geval de nalatenschap oplossen.

Eene ongehuwde vrouw laat bij overlijden hare drie natuurlijke kinderen na. Ieder der kinderen werd door haar wettig erkend en de twee oudsten werden eveneens door haar geadoptieerd of aangenomen.

Deze moeder heeft bij publiek testament:

1) Aan het erkend niet-aangenomen kind het beschikbaar deel onttrokken en dit in voordeel van haar twee geadopteerde kinderen.

2) Legaat gedaan van den vollen eigendom der meubelen aan het oudste geadopteerde kind.

Het actief der nalatenschap bedraagt 126.000 fr., waarin begrepen 6.000 fr. aan meubelen.

* * *

Alvorens dit geval practisch te bespreken, loont het wel de moeite eerst theoretisch de rechten van het natuurlijk kind te ontleden. We zullen zoodoende mede in onze uiteenzetting de volgende vragen beantwoorden, die rechtstreeks verband houden met dit geval, te weten: Kan een natuurlijk kind aangenomen worden? Kunnen meerdere natuurlijke kinderen aangenomen worden? Zoo ja, welke rechten hebben ze dan? en eindelijk: Welk is het voorbehouden deel van het natuurlijk kind?

Rechtstoestand en Rechten

BEPALING.

Onwettige kinderen zijn al degenen, die niet geboren zijn uit wettig gehuwde ouders. Ons Burgerlijk Wetboek heeft niet alleen den rechtstoestand en de rechten van wettige kinderen, maar ook van onwettige of onechte of nog natuurlijke kinderen bepaald. Het handelt op verschillende plaatsen over de natuurlijke kinderen.

Juridisch kunnen de onechte kinderen in 4 categorieën verdeeld worden:

1) Natuurlijk niet erkend; 2) Natuurlijk wettig erkend; 3) Gewettigde, en 4) Geadopteerde of aangenomen kinderen.

I. — Het natuurlijk niet-erkende kind

Een zuiver natuurlijk kind zonder meer heeft geen recht op de nalatenschap van zijn natuurlijke vader en moeder, het heeft volstrekt geen burgerrechtelijke verhoudingen met zijne ouders, noch met den vader, noch met de moeder.

Artikel 756 B. W. zegt formeel, dat natuurlijke kinderen geen erfgenamen zijn.

Voor de wet is het alsof er tusschen het kind en zijn natuurlijke vader en moeder geen band bestaat, behalve voor wat aangaat de plicht tot onderhoud.

De wet geeft inderdaad het natuurlijk kind een recht op onderhoud, maar ook niet meer en dit kan alleen maar gevorderd worden van den natuurlijke vader en tot het 18e jaar van het kind. (Art. 340 B. W.)

We laten in deze de overspelige en bloedschennige kinderen buiten beschouwing, deze hebben ook enkel maar een recht op onderhoud. (Art. 762.)

II. — Het natuurlijk wettig erkende kind.

A. Begrip der erkenning.

De erkenning is eene vrijwillige in wettelijken vorm gedane verklaring, dat men vader of moeder is van een bepaald natuurlijk kind. Alleen door deze uitdrukkelijke verklaring wordt men als natuurlijk vader of moeder van het kind beschouwd. De erkenning is persoonlijk in dien zin, dat ze afzonderlijk door ieder der ouders, die het willen erkennen, moet gedaan worden. De naam van de moeder vermeld in de geboorteakte van het kind, wordt niet aanzien als eene erkenning.

De erkenning moet geschieden in wettelijken vorm, bepaald bij artikel 334 van het Burgerlijk Wetboek, dit is bij authentieke akte opgemaakt ofwel door een notaris, ofwel door den ambtenaar van den Burgerlijken Stand.

Door akte van den burgerlijken stand wordt speciaal bedoeld de akte van geboorte. (Art. 334 B. W.) Dit is wel de aangewezen vorm bij uitstek om de erkenning te doen. Het neemt niet weg, dat deze ook kan gedaan worden in eene andere akte, bijvoorbeeld van huwelijk, deze immers is ook authentiek.

In deze dient vooral de aandacht gevestigd op het feit, dat de erkenningsakte voor notaris altijd in minuut moet verleden worden. Tegenstrijdig met de bepaling van artikel 62 van het B. W., wordt de melding van deze notarieele akte niet vereischt ten rande van de geboorteakte. Hieruit volgt, dat de notarieele akte dus het eenige bewijs is.

Eene erkenning gedaan bij akte verleden in brevet, is derhalve niet geldig. Deze heeft niet de eigenschap betrouwbaar of geloofwaardig te blijven. In dien zin dat het origineel niet bewaard blijft, de akte verloren kan gaan en zoodoende dan het eenige bewijs verdwenen is.

Artikel 20 van de wet van 25 Ventose jaar XI roemt de erkenningsakte niet als uitzondering, vandaar de verplichting deze in minuut te maken op straf van ongeldigheid. Eene erkenning gedaan bij akte in brevet kan dus enkel aanzien worden als begin van geschreven bewijs.

Eene erkenning van het kind, gedaan door den natuurlijke vader of moeder bij onderhandsche of mystiek (geheim) testament, wordt om dezelfde reden aanzien als niet geldig, omdat deze vormen van testament niet als authentiek worden aanzien, maar enkel als onderhandsche. De verdere inhoud van zoo'n testament is daarentegen om deze reden niet ongeldig, maar blijft onderworpen aan de algemeene principes, die hier op betrekking hebben.

Zoo b.v.: eene natuurlijke moeder laat bij overlijden als eenigen en wettigen erfgenaam na haren broeder. Deze erft de geheele nalatenschap. Maar de moeder heeft bij onderhandsch testament haar natuurlijk kind X. als universeelen erfgenaam aangesteld. Dit kind erft dus de geheele nalatenschap en de broeder van de overledene wordt uitgesloten, omdat het kind, door deze testamentaire beschikking niet wettig erkend zijnde, een vreemde is tegenover zijn natuurlijke moeder, en artikel 757 B. W. niet toepasselijk is.

De volmacht gegeven met het doel een natuurlijk kind te erkennen, moet eveneens authentiek en uitdrukkelijk zijn, maar mag in brevet verleden worden, daar ze toch aan de erkenningsakte zelf gehecht moet worden.

De erkenning van een natuurlijk kind kan zoowel vóór als onder het huwelijk geschieden (art. 337), maar in dit laatste geval kunnen zijne rechten soms ingekort worden. De erkenning moet niet natuurlijk geschieden na de geboorte van het kind, eene erkenning vóór de geboorte is eveneens geldig (Fr. Verbr. van 2 Jan. 1895) en zelfs eene erkenning gedaan na het overlijden van het kind. (Brussel, 18 Maart 1902.)

Het natuurlijk kind kan dus ten allen tijde erkend worden, niet alleen gedurende zijn leven, maar ook voor zijne

geboorte, gedurende de ontvangenis en zelfs na zijn dood, al heeft het al of geen afstammelingen nagelaten, want de erkenning is eene verklarende, eenzijdige akte van afstamming, alleen uitgaande van den persoon die erkent en niet een toekennende akte van afstamming, de akte stelt enkel de natuurlijke bloedverwantschap vast.

De toestemming tot het huwelijk van het kind, gegeven door den natuurlijke vader of moeder in de akte van huwelijk voor den ambtenaar van den burgerlijken stand, of in de notarieele akte van toestemming tot het huwelijk, wordt aanzien als eene wettige erkenning van het natuurlijk kind, ondanks dat dit op eerste zich maar een zuivere toestemming tot huwelijk is, en men dus geneigd zou zijn de akte enkel als zoodanig te beschouwen.

De erkenning van een natuurlijk kind, overleden zonder nakomelingen te hebben nagelaten, en gedaan na zijn dood, is niet van belang ontbloot, want in dit geval wordt de Staat als erfgenaam uitgesloten en komen zijn natuurlijke vader en moeder in de plaats. (Art. 765.)

Het haast eenige doel van eene dergelijke erkenning is in dit geval trouwens erg duidelijk, erfgenaam worden van het kind.

Een dergelijke erkenning zal dan ook in de meeste gevallen betwist worden door den Staat, die in dit geval benadeeld wordt en tegen den natuurlijke vader en moeder zijne rechten zal doen gelden.

De wet staat enkel de erkenning toe van zuiver natuurlijke kinderen, overspelige en bloedschennige kinderen kunnen niet erkend worden. (Art. 335.) Deze kinderen hebben enkel recht op onderhoud, zooals wij hierboven reeds aangehaald hebben. (Art. 762.)

Buiten de vrijwillige erkenning is er ook nog een « gedwongen » erkenning. Deze heeft dezelfde gevolgen als de vrijwillige (art. 341), vandaar dat wij ze hier buiten bespreking laten.

B. Gevolgen der erkenning.

De erkenning van een natuurlijk kind is onherroepelijk in den persoon die de erkenning gedaan heeft. Zij heeft terugwerkende kracht van af den dag der geboorte van het natuurlijk kind (indien de erkenning later gedaan werd) en zelfs van af den dag der ontvangenis, maar dan enkel in voordeel van het kind zelf en onder voorbehoud van de rechten door derden reeds verworven. (Rechtbank Brussel, 7 Mei 1890, Beltjens B. I, bl. 435: Planol B. I, nr 1486, Laurent B. IV, nr 84.)

Door de erkenning ontstaan tusschen het kind en den ouder, die het erkent heeft, burgerrechtelijke betrekkingen; deze zijn beperkt en niet zoo uitgebreid als die van het wettig kind. (Art. 338.)

De erkenning bepaalt de natuurlijke afstamming en legt een familieband enkel tusschen het natuurlijk kind en zijn vader of moeder, die het zonder meer erkend hebben.

Verder gaat deze familieband niet, maar hij is strikt beperkt tot den 1en graad, dus tot vader of moeder die de erkenning gedaan heeft. Dit volgt uit de artikelen 336 en 756 van het B. W. en dit is van strikte toepassing.

Het natuurlijk kind heeft recht den naam te dragen van dengene die het erkent heeft, het heeft eveneens recht op onderhoud zooals reeds aangestipt werd.

De voornaamste rechten van het natuurlijk kind zijn onder andere vastgesteld in het hoofdstuk van het B. W., dat handelt over de erfenissen. (Art. 338.)

In dit hoofdstuk worden in een heele reeks artikelen die rechten opgesomd. Wij houden ons hier enkel onledig mer de voornaamste:

De wettig erkende natuurlijke kinderen hebben een recht op de nalatenschap van hun vader of moeder die ze erkend hebben. Dit recht is geen schuldverordering, die zij hebben tegen den persoon die ze erkend heeft, maar het is een werkelijk erfrecht, dat juist hetzelfde is als dat van een wettig kind, behalve voor wat aangaat de bezitneming. Deze komt niet van rechtswege toe aan het natuurlijk kind,

ingeval het alleen als erfgenaam optreedt, maar het moet die inbezitting aanvragen. (Art. 724 B. W.)

De formaliteit die in deze vervuld moet worden is bepaald in de art. 769 en volg. van het B. W.

Om te kunnen erven moet het natuurlijk kind wettig erkend zijn, dan alleen kan het rechten opvorderen en kent de wet het een erfrecht toe, maar enkel met betrekking tot den vader of de moeder die het erkend heeft en niet ten aanzien van dezer bloedverwanten. Op de nalatenschap dezer laatsten heeft het geen enkel recht. (Art. 756 B. W.)

I. Welk is het deel van het natuurlijk kind.

De hoegrootheid van het erfdeel van het natuurlijk kind verschilt naar gelang van den graad van verwantschap der wettige bloedverwanten, die mede met het natuurlijk kind tot de erfenis geroepen zijn. (Art. 757 B. W.) Dit recht op de nalatenschap van zijn overleden vader of moeder is als volgt:

1) Als er wettige kinderen zijn ontvangt het natuurlijk kind een/derde van wat het als wettig kind zou gehad hebben.

2) Als er alleen opgaande bloedverwanten of broers of zusters zijn, erft het natuurlijk kind de helft der nalatenschap.

3) Als er alleen maar verdere verwanten zijn, erft het natuurlijk kind de drie/vierden der nalatenschap (dit is indien er geen afstammelingen of verwanten in opgaande lijn, noch broeders en zusters zijn. (Art. 757 B. W.)

4) Als er in het geheel geen verwanten zijn, krijgt het natuurlijk kind alles. (Art. 758 B. W.)

II. Mag dit deel vermeerderd of verminderd worden? Met andere woorden, welk is het voorbehouden deel van het natuurlijk kind?

In deze moeten wij een onderscheid maken tusschen meer en minder.

a) Het natuurlijk kind kan niet meer ontvangen.

Het wettig deel aan het natuurlijk kind toegekend ingevolge artikel 757 mag in geen geval overschreden worden. De vader of moeder mag niet meer geven, omdat de wet in deze in het belang der wettige familie heeft ingegrepen, met zich te plaatsen op het standpunt der openbare orde. Een vreemde persoon kan zelfs meer van den vader of moeder ontvangen dan het wettig erkend kind zelf, dus ook een natuurlijk niet-erkend kind, dit is tegenover zijn natuurlijke vader of moeder ook een vreemde.

Het eenigste middel om niet onder dit verbod te vallen, bestaat in de aanneming van het natuurlijk kind (Gent, 26 Februari 1874), zoo deze aanneming ten minste mogelijk is.

Het natuurlijk kind onrechtstreeks bij middel van een tusschenpersoon bevoordeeligen, is mogelijk zoolang het bedrog niet aan het licht komt, want de wettige bloedverwanten kunnen de nietigheid der beschikking vorderen. (Gent, 18 April 1882.)

Volgens artikel 908 van het B. W. mag het natuurlijk kind bij schenking of bij testament niet meer ontvangen van zijn vader of moeder dan het bij artikel 757 toegekende deel.

Het verbod van artikel 908 is niet van toepassing op de kinderen en afstammelingen van het erkende natuurlijk kind. Deze kinderen kunnen van den vader of moeder hunner ouders meer ontvangen dan zij er bij versterf van hadden kunnen erven (Verb. 11 November 1875), maar zij worden als tusschenpersonen beschouwd, indien op het oogenblik der schenking hun vader (het natuurlijk kind) nog in leven is (art. 911) en de wettige erfgenamen hebben derhalve het recht de gift of het legaat op het bij artikel 757 bepaalde deel te doen terug brengen. (Gent, 26 Febr. 1874.)

Zelfs moet het natuurlijk kind van het hem volgens artikel 757 wettig toegekende deel alles afhouden wat het van zijn vader of moeder ontvangen heeft en wat aan inbreng onderworpen is volgens de wet. (Art. 760.)

b) Het is wel mogelijk het natuurlijk kind minder toe te

bedeelen dan zijn vastgesteld deel in artikel 757 en dit wel in de twee volgende gevallen :

I. Bij gift of schenking.

Het deel van het natuurlijk kind kan tot de helft verminderd worden, indien het bij het leven van zijn natuurlijke vader of moeder de helft heeft ontvangen van het hem wettig toegekende deel, maar op voorwaarde dat de vader of moeder uitdrukkelijk verklaart, dat het hun bedoelig is het deel van het kind op deze helft terug te brengen. (Art. 761 B. W.)

Het voornaamste doel hiervan moet vermoedelijk gezocht worden in het feit, dat de vader of moeder zodoende een middel ter hand wordt gesteld om de natuurlijke kinderen, die zich minder goed gedragen, te bestraffen met hun de helft van het erfdeel af te nemen.

II. Bij testament.

Sommige auteurs zijn van meening dat het aandeel van het natuurlijk kind, aangehaald in artikel 757, het voorbehouden deel uitmaakt, waaraan verder niet meer mag geraakt worden; anderen zijn daarentegen van meening, dat het aandeel van artikel 757 geen voorbehouden aandeel vormt, ook al schijnt dit wel het geval te zijn volgens de termen waarin het artikel is opgesteld.

We zullen in deze ons enkel steunen op het meerendeel der auteurs, die aannemen dat bedoeld aandeel geen voorbehouden deel vormt voor het natuurlijk kind (cfr o.a. Beltjens, B. III, bl. 95) en dat het bijgevolg mogelijk is het natuurlijk kind gedeeltelijke te ontfangen.

Aangenomen dus dat aan het natuurlijk kind door zijn vader of moeder «iets» kan ontnomen worden, welk is aan het voorbehouden deel en wat kan bijgevolg ontnomen worden?

In deze zijn de meeningen der rechtsgeleerden gedeeltelijk uiteenlopend, maar wij zullen het zekere voor het onzekere nemen en ons speciaal steunen op de beslissingen, genomen door het beheer der Registratie, dat deze moeilijkheid in zooverre opgelost heeft of beter gezegd «een standpunt» heeft ingenomen en wel ten nadeele van het natuurlijk kind. Wij leven hieromtrent in de Rec. Gër. onder nr 13188, dat «gezien het erfrecht van het natuurlijk kind evenredig zijnde met dat van het wettig kind, dezelfde verhouding moet bestaan tusschen het voorbehouden deel van den eene en dat van den andere, in dien zin dat het voorbehouden deel van het wettig de 1/2, het 1/3 of het 1/4 zijnde der goederen van den erflater volgens de gevallen voorzien bij artikel 913 van het B. W., dat van het natuurlijk kind met 1/3, de 1/2 of de 3/4 zal zijn van dat wat aan het wettig kind zou toebedeeld moeten worden.»

Deze beslissing is vermoedelijk gesteund op vonnissen geveld te Luik den 14 Juli 1880 en te Antwerpen den 24 November 1892.

Deze beslissing laat wel niets aan duidelijkheid te wenschen over. Passen wij dezen regel toe, dan hebben wij voor de verschillende gevallen de volgende reserve voor het natuurlijk kind :

a) In samenloop met een wettig kind : het 1/9e, want de erflater heeft in geval van 2 kinderen een beschikbaar deel van 1/3. Blijft voor de twee kinderen de 2/3, ieder dus het 1/3, het natuurlijk kind heeft maar recht op het 1/3 ervan, dus 1/9e.

b) In samenloop met twee wettige kinderen het 1/12e, want de erflater heeft het recht in geval van drie kinderen te beschikken over het 1/4. Blijft voor de 3 kinderen de 3/4, ieder dus 1/4, het natuurlijk kind heeft maar recht op 1/3 ervan, dus een/twaalfde.

Aan te merken valt dat het beschikbaar gedeelte, bij 3 of meer kinderen, altijd maar een/vierde der nalatenschap is. Dit deel is onveranderlijk, hoe groot het aantal kinderen ook moge zijn, zelfs al wordt er tevens een algemeene legataris benoemd. Deze heeft bij 3 of meer kinderen altijd maar het 1/4, d.i. het beschikbaar gedeelte.

c) Indien het natuurlijk kind de 1/2 zou erven volgens artikel 757, dan is zijn voorbehouden deel het 1/4e, want de erflater heeft in dit geval het recht om te beschikken over de helft zijner nalatenschap. Blijft te verdeelen de 1/2, waarvan volgens artikel 757 de 1/2 toekomt aan het natuurlijk kind, dus het een/vierde der nalatenschap.

d) Zoo het natuurlijk kind de 3/4 erft volgens artikel 757, dan is zijn voorbehouden deel de 3/8, want in dit geval heeft de erflater het recht om over de helft zijner nalatenschap te beschikken.

Blijft te verdeelen de andere helft, waarvan de drie/vierden toekomt aan het natuurlijk kind, is gelijk aan de 3/8e van de nalatenschap.

e) Indien het natuurlijk kind volgens artikel 758 de geheele nalatenschap erft, dan is zijn voorbehouden deel de helft, want in dit geval heeft de erflater het recht om over de helft zijner nalatenschap te beschikken, blijft dus voor het natuurlijk kind de andere helft.

De aldus verminderde deelen van het natuurlijk kind vormen zijne uitsluitelijke reserve en hieraan mag dan ook in geen geval geraakt worden.

Het is wel niet van belang ontbloot eens na te gaan of «het natuurlijk kind er belang bij heeft erkend te worden».

Indien deze vraag wordt beschouwd vanaf het standpunt der sociale orde en samenleving, dan mogen wij bevestigend antwoorden, want, door de erkenning komt het wettig erkend kind terug in de samenleving, waaruit het door de schuld van anderen altijd verbannen is geweest. Er ontstaan familiebanden, die het kind met zijn natuurlijke vader of moeder verbinden, ook al zijn die handen niet zoo sterk als deze die een wettig kind met zijn familie verbinden.

Door de erkenning wordt een onrecht tegenover het natuurlijk kind hersteld, onrecht dat het kind sedert zijne geboorte als een straf drukt en waaraan het kind zelf niet de minste schuld heeft.

Om deze reden is het dus aan te raden een natuurlijk kind te erkennen.

Beschouwt men daarentegen de vraag enkel onder oogpunt der overerving, dan heeft het natuurlijk kind zelf er alle belang bij niet erkend te worden, want eenmaal erkend, heeft het zekere rechten, o.a. ook op de nalatenschap van den persoon, die het erkend heeft. Deze rechten zijn zeer gering en verschillen naar gelang de erfgenamen, die met het kind tot de nalatenschap geroepen worden. Wij hebben gezien, dat deze rechten verminderd kunnen worden, maar nooit vermeerderd, ofwel men moet minder goede of ongeoorloofde middelen gebruiken.

Indien het kind niet erkend is, staat het tegenover zijn natuurlijke vader of moeder als een vreemde, het kan dus van zijn vader of moeder alles ontvangen, waarover de vader of moeder wettig kan beschikken, en dit deel is in alle geval grooter dan dat, wat het kind, erkend zijnde, zou kunnen erven.

III. — Het gewettigd kind.

I. Begrip der wettiging.

De wettiging is een rechtsmiddel, waardoor een natuurlijk erkend kind de rechten verkrijgt die alleen aan wettige kinderen toekomen.

Wettiging veronderstelt eerst erkenning (art. 331), want de wettiging is niet mogelijk dan nadat eerst de erkenning heeft plaats gehad. Deze kan wel samenvallen met de wettiging, maar ze moet gebeuren. Een niet-erkend kind wordt dus door het opvolgend huwelijk zijner ouders niet gewettigd, maar blijft den staat van natuurlijk kind behouden.

Hieruit volgt de logische gevolgtrekking, dat kinderen die niet erkend kunnen worden (de overspelige en bloedschennige) ook niet voor wettiging vatbaar zijn, zelfs niet al moesten hun vader of moeder samen trouwen. Uitzondering hierop moet gemaakt worden voor de bloedschennige kinderen, wier ouders, na bekomen vrijstelling wegens ver-

boden graad van verwantschap, een wettig huwelijk sluiten. (Besluit van 5 Februari 1817.)

II. Wijze van wettiging.

De wettiging van niet-natuurlijke kinderen kan enkel plaats hebben door het opvolgend huwelijk der ouders (art. 331 B. W.). Ingeval de erkenning niet voor het huwelijk heeft plaats gehad, dan kan zij nog in de huwelijksakte geschieden, dit is dan op het oogenblik van de voltrekking van het huwelijk, bij verklaring af te leggen voor den ambtenaar van den burgerlijken stand, die de verklaring in de akte zelf opneemt.

Eene erkenning na de voltrekking van het huwelijk gedaan, heeft geen wettiging van het natuurlijk kind voor gevolg. (Art. 331 en 337.) Eenmaal het huwelijk voltrokken, dan kan de wettiging van het natuurlijk kind niet meer plaats hebben, zelfs dan niet, indien het natuurlijk kind, dat men wil wettigen, tot vader en moeder heeft zijne ouders, die het willen wettigen. (Beltjens, B. I, bl. 430.)

De wettiging is volgens artikel 332 van het B. W. ten andere nog mogelijk ten voordeele van overleden natuurlijke kinderen, maar op voorwaarde dat deze zelf afstammelingen hebben nagelaten; dit komt dan ten goede aan deze afstammelingen.

Hier zijn wel degelijk wettige afstammelingen bedoeld of ten minste gewettigde: onwettige bloedverwanten immers hebben geen rechten op de nalatenschap hunner natuurlijke ouders, zooals wij in 't begin reeds hebben aangestipt.

De wettiging is zelfs mogelijk in voordeele van natuurlijke kinderen gesproken uit ouders die, ingevolge eene vrijstelling wegens verboden graad een later wettig huwelijk sluiten. (Dit werd reeds aangehaald.)

III. Gevolgen der wettiging.

De aldus gewettigde kinderen zijn wettig en in alles gelijk gesteld met de kinderen gesproken uit een wettig gesloten huwelijk. (Art. 333 B. W.)

Maar in deze dient aangemerkt te worden dat het uitwerksel, in tegenstelling met dat der erkenning, enkel kracht of uitwerking heeft vanaf het oogenblik der wettiging zelf, er is in deze geene terugwerkende kracht tot den dag van de ontvangenis, noch tot die van de geboorte. Dit volgt onrechtstreeks uit artikel 333 van het B. W.

IV. — Het geadopteerd of aangenomen kind.

A. Begrip.

De adoptie of aanneming is eene akte, waardoor men zijn natuurlijk kind of het kind van een ander als zijn eigen kind erkent, zoodat het alle rechten van een wettig kind verkrijgt.

Laten wij hier al dadelijk bijvoegen dat wat de rechten aangaat, een licht voorbehoud moet gemaakt worden, hetgeen uit de verdere uiteenzetting duidelijk zal worden.

De aanneming van een persoon is enkel mogelijk in de duidelijk door de wet bepaalde en omschreven gevallen. Buiten die gevallen om, is de adoptie niet mogelijk.

Met inachtneming van die voorwaarden door de artikelen 343 en volgende (B. W.) bepaald, kan en mag ieder persoon aangenomen worden zonder onderscheid van geslacht, ouderdom of rechtstoestand.

Zoo kan zelfs een zuiver natuurlijk kind aangenomen worden door den persoon die het eerst erkent heeft. Deze erkenning geschiedt haast altijd door zijn natuurlijke vader of moeder, of wel door beiden.

Aanneming, veronderstelt dus in deze eerst erkenning.

Indien de aannemer andere natuurlijke-erkende kinderen heeft, dan is de aanneming van een natuurlijk-erkend kind nog mogelijk (Fr. Verbr. 3 Juni 1861; Gent, 2 Aug. 1866, en 4 Mei 1838, Pas. II, 322 en 1838 n° 144; Laurent, IV, 205 à 208).

Er bestaat trouwens ook geen enkel wettelijk, die aan den natuurlijke vader en moeder verbiedt, hun natuurlijk-erkend kind te adopteren, ondanks dat de bepalingen van

de art. 908 en 911 B. W. het tegenovergestelde schijnen te bepalen: want het is wet, dat een natuurlijk kind niet meer mag ontvangen dan het deel, juist afgelijnd in het hoofdstuk van de erfenissen (B. W.). Maar door de adoptie ontvangt de persoon in kwestie een nieuwe hoedanigheid, d. i.: die van aangenomen kind, en ingevolge deze hoedanigheid heeft het meer en andere rechten verkregen, dan het reeds bezat in zijne hoedanigheid van natuurlijk kind. De aanneming geeft immers aan den aangenomen persoon alle rechten van een wettig kind. (Schiks II, blz. 237, *Pandectes Adoption* n° 47; Gent, 2 Aug. 1866, Pas. 1866, bl. 322, e. a.).

De adoptie van een natuurlijk-erkend kind bevat trouwens niets onzedelijks; het is eerder de herstelling (als men ten minste dit woord mag gebruiken) van een fout, buiten weten van den betrokken persoon om door zijne ouders begaan. Het is dus niet meer dan billijk, uit zedelijk en wettelijk oogpunt beschouwd, dat die aanneming dan geschiedt.

Mag een natuurlijk kind, erkend door zijn natuurlijke vader en moeder, ook door beiden aangenomen worden? Art. 344 B. W. verbiedt formeel de aanneming van een kind door twee personen, tenzij door de echtgenooten.

Ondanks dit is men toch de meening toegedaan, dat een natuurlijk kind aangenomen mag worden door zijn natuurlijke vader en moeder, die het erkend hebben, ook al zijn deze twee niet met elkaar gehuwd. Dit is trouwens ook heel logisch, want, de natuurlijke vader, evenals de natuurlijke moeder hebben ieder een zelfde recht op het kind vanaf het oogenblik der erkenning. (*Gougner Adoption*).

Men gaat zelfs zóóver toe te geven dat overspelige en bloedschennige kinderen aangenomen kunnen worden, in geval hunne ongeoorloofde afstammeling niet gekend is; in dit geval worden zij immers beschouwd als zuiver natuurlijke kinderen, en zodoende is art. 335 B. W. dan ook niet van toepassing. Anders is het, indien hun staat bij authentieke akte of bij vonnis bepaald werd, dan is het bepaald zeker dat zij onder de bepaling van art. 762 B.W. vallen en derhalve enkel recht hebben op onderhoud, zooals wij reeds aangestipt hebben. (Laurent en Schiks. Op. cit. en *Maton Adoption*, n° 2).

Wat ook de meening hieraangaande mag zijn, zeker is het dat art. 335 B. W. van strikte toepassing is, en de erkenning van overspelige en bloedschennige kinderen niet mogelijk is, en om die reden dus ook niet de aanneming, want, zooals wij gezien hebben veronderstelt aanneming eerst erkenning, als het natuurlijk kinderen betreft.

B. Doel.

De aanneming werd door de opstellers van het B. W. vermoedelijk ingesteld als een «troostmiddel» voor bejaarde personen, die, zelf in hun huwelijk verstoken zijn gebleven van kinderzegen of die hun kinderen verloren hebben, en terzelfder tijd ook als een daad van erkentelijkheid tegenover den aangenomen persoon en inzonderheid voor de weezen en de kinderen zonder wettige afstammeling.

De aanneming is derhalve ook een wettig middel, om natuurlijk-erkende kinderen, die door het opvolgend huwelijk van hun natuurlijke vader met hunne natuurlijke moeder niet gewettigd werden, en, zooals wij aangetoond hebben ingevolge art. 331 B. W. niet meer gewettigd kunnen worden, ondanks deze uitsluiting, de rechten van een nat. gewettigd kind te geven, al is het dan ook onder een anderen vorm en in eene andere hoedanigheid. (Gent, 2 Aug. 1866 reeds aangehaald).

Niettegenstaande dat de aanneming door het B. W. ingesteld en erkend werd, heeft ze toch niet ten volle beantwoord aan haar vooropgezette doel. De sporadisch voorkomende gevallen zijn haast altijd aannemingen van natuurlijk-erkende kinderen, en die voor doel hebben die kinderen de rechten van een wettig kind te geven.

De oorzaak hiervan mag wel gezocht worden in den aard en het karakter van het volk, dat geen genoegen kan nemen met deze verminking van de natuur, met haar te trachten na te volgen. (*Pandectes Adoption* n° 47).

C. Verdeeling en voorwaarden.

Er zijn 3 soorten van aanneming :

1° de gewone; 2° de vergeldende, en 3° de testamentaire. Deze drie soorten hebben alle dezelfde gevolgen, zooals wij verder zullen zien; zij verschillen enkel voor wat aangaat de vereischte voorwaarden en de wijze van verwezenlijking.

De voorwaarden van aanvaarding zijn samengevat in de artikelen 843 en volgende van het B. W. Het is niet in de bedoeling van deze studie al deze voorwaarden aan te stippen. Wij laten ze dus buiten bespreking en verwijzen naar de artikelen in het B. W. Enkel zullen wij terloops wijzen op deze die niet van belang ontbloot zijn en mogelijk eenige moeilijkheid kunnen opleveren. Vandaar de volgorde :

1° Ieder persoon kan aannemen, indien al de voorwaarden vervuld zijn. Er wordt in deze geen onderscheid gemaakt tusschen man of vrouw, gehuwd of niet. (Beltjens op cit. n° 10bis). De gehuwde aannemer moet enkel de toestemming hebben van den echtgenoot (art. 344 B. W.), behalve wanneer de aanneming gebeurt bij testament. In dit geval is de toestemming van den anderen echtgenoot niet vereischt (art. 336 B. W.).

2° De toestemming tot aanneming moet wederkeerig zijn, die : bestaan in den persoon, die aanneemt en in den persoon die aangenomen wordt (art. 346 B. W.).

Een natuurlijk-erkend kind, dat door zijn natuurlijke vader of moeder of door beiden aangenomen wordt, moet tot bij zijn 25° jaar, de toestemming hebben, en wel van zijn natuurlijke vader of moeder, die het aanneemt, in dit geval valt deze toestemming samen met die van den aannemer zelf, en bestaat dus in den persoon die aangenomen wordt door het feit zelf der aanneming door zijn natuurlijke vader of moeder; er wordt derhalve geen afzonderlijke daad of akte vereischt.

3° Natuurlijke kinderen en/of aangenomen kinderen, die de aannemer al mocht hebben, zijn geen beletsel tot de aanneming van nog een kind. Deze twee soorten kinderen vallen niet onder de bepaling van art. 343 B. W. Natuurlijke kinderen immers, kunnen geen andere rechten opvorderen dan die van onderhoud; en de aanneming van een eerste kind verhindert de aanneming niet van een tweede. (Pandectes Adoption n° 33. Beltjens Adoption n° 11).

4° De vorm der aanneming is in den regel de rechterlijke (authentieke) akte voor de gewone en vergeldende aanneming. Maar de derde soort brengt in deze eene lichte afwijking, zooals het woord het trouwens duidelijk aangeeft. Volgens art. 336 B. W. kan een persoon, mits de in dit artikel aangehaalde voorwaarden vervuld zijn « zijn pleegkind » bij testamentaire akte aannemen. Deze akte wordt aan geen enkel andere formaliteit onderworpen : Homologatie en inschrijving in de registers van den burgerlijken stand, waarvan de artikelen 357 en 359 B. W. gewag maken, worden in deze niet vereischt.

De uiterste wilsbeschikking mag gedaan worden in eene van de drie vormen van testament, dit is : bij eigenhandig of olografisch, 2. bij geheim of mystiek, en 3. bij publiek testament. De twee eerste testamente worden gemaakt in onderhandschen vorm en wijken dus in deze van den algemeenen regel af. Want de twee eerste soorten van aannemingen moeten niet alléén bij authentieke akte gemaakt worden, maar ook de bijzondere voogdij (art. 363 B. W.).

Deze derde soort van aanneming werd o. a. ingesteld om de aannemer zodoende een middel aan de hand te doen « zijn pleegkind » aan te nemen, ondanks dat het nog niet meerderjarig is. Dit ligt duidelijk opgesloten in art. 336 B. W.

Eene andere eigenaardigheid in deze soort — die wel verdient even aangestipt te worden — ligt in het feit dat de aannemer enkel « zijn » pleegkind kan aannemen. Met inachtneming van de bepalingen vervat in de artikelen 361 en volgende B.W. kan een persoon « bijzondere voogd » (1) worden over een minderjarig kind, dat hij aan zich wil verbinden door een wettelijken titel, d. i. de aanneming.

Aan te merken valt dat de persoon (in casu de natuurlijke vader of moeder) die zijn natuurlijk kind zonder meer erkend heeft, het niet bij testament kan adopteren; want de erkenning van een natuurlijk kind wordt niet aanzien als eene bijzondere voogdij. Deze is immers een tweeledig kontrakt (art. 361 en volgende B. W.), doordat de toestemming van beide partijen vereischt wordt. De erkenning daarentegen is enkel een eenzijdige verklaring, uitgaande van den persoon, die erkent, zooals het blijkt uit deze studie.

D. Gevolgen.

Door het feit zelf der aanneming wordt de persoon in kwestie om zoo te zeggen opgenomen in de nieuw gestichte familie; maar ondanks deze overgang en de vermeerdering van rechten en ook van plichten, — zooals wij verder zullen zien — blijft de aangenomen persoon nog in zijne natuurlijke familie en behoudt daar alle rechten en plichten, die hij er kan uitoefenen of moet volbrengen. Hij heeft o. a. ook recht op de nalatenschap van zijne natuurlijke ouders, juist alsof hij niet aangenomen was (art. 348 en 349 B. W.).

De aangenomen persoon heeft dus om zoo te zeggen twee families : de natuurlijke en de fictieve van de aanneming. Bijgevolg ook dubbele rechten en plichten uit te oefenen of te vervullen.

Maar de rechten die hij door zijne aanneming verkrijgt, zijn niet zoo uitgebreid als die van een wettig kind; d. i. zij zijn strikt beperkt tot den persoon die aanneemt en die aangenomen wordt, en zij strekken zich niet verder uit, zelfs niet tot de ouders van den aannemer. Er bestaat geen enkele familieband tusschen de verwanten van den aannemer en den aangenomen persoon noch wederkeerig (art. 350 B. W.). De aangenomen persoon kan enkel aanspraak maken op de rechten, die strikt door de wet aangegeven en omlind zijn, maar ook niet op meer of andere. Dit zou in strijd zijn met de wet zelf, waaraan hij die rechten ontleent.

Wel is het huwelijk tusschen sommige verwanten verboden (art. 348 B. W.). De adoptie heeft geen andere gevolgen als die, welke de wet bepaald heeft. Deze zijn :

a) De overzetting of het recht den naam te dragen. (Art. 347 B. W.).

b) De verplichting tot onderhoud : deze is dezelfde als die bestaande tusschen een wettig kind en zijne ouders. (Art. 349 B. W.).

c) De Erfrechten. (Art. 350 B. W.).

1. De aangenomen persoon heeft op de nalatenschap van den aannemer dezelfde en evenveel rechten als die, welke het kind — uit het huwelijk geboren — zou kunnen hebben, zelfs al zouden, na de aanneming, nog wettige kinderen geboren worden (art. 350 B. W.). Ingevolge dit artikel wordt dus de aangenomen persoon gelijk gemaakt aan, of gelijkberechtigd met het wettig kind : vandaar o. a. de voornaamste gevolgtrekkingen.

1. De aangenomen persoon heeft recht op een voorbehouden deel, welk deel even groot is als dat van het wettig kind, als mede-erfgenaam. De persoon erft derhalve met uitsluiting van alle andere erfgenamen als : de opgaande, zijdelingsche en zelfs de overlevende echtgenoot.

2. Hij heeft het recht derhalve zijn voorbehouden deel geheel op te vorderen, en zoo noodig de vermindering te vragen van de door den aannemer gedane schenkingen en legaten, die het beschikbaar deel te boven gaan, zelfs al waren deze vóór de aanvaarding reeds gedaan. (Lauréat XII n° 18. Dalloz Adoption 192).

3. Onder deze schenkingen vallen ook de wederzijdsche giften, die de echtgenooten (waaronder de aannemer) elkander wederkeerig kunnen doen vóór het huwelijk of onder het huwelijk en die door artikel 1094 B.W. voorzien zijn. (Beltjens Adoption n° 16).

3. Hij heeft in samenkomst met een natuurlijk kind van den aannemer, tegenover dit kind, dezelfde rechten als die van een wettig kind. De rechten van het natuur-

lijk kind worden in deze ook teruggebracht op de respectieve bij art. 757 B. W. bepaalde deelen.

4. Daarenboven verschillen zijne rechten soms van die van een wettig kind :

a) Ingevolge artikel 960 B. W. worden de giften, door vader of moeder gedaan vóór de geboorte van een wettig kind, bij dezes geboorte van rechtswege en voor de geheelheid herroepen, iets wat niet het geval is indien het een aangenomen persoon geldt. Deze kan enkel de vermindering tot beloop van het voorbehouden deel vragen.

b) Zoo wordt ook de schenking aan den aangenomen persoon gedaan, van rechtswege herroepen bij de geboorte van een wettig kind uit het huwelijk van den geveraannemer. De aangenomen persoon wordt niet gerekend onder «Kinderen en erfgenamen» waarvan artikel 960 B. W. gewag maakt. (Laurent XIII n° 60).

II. De aanneming van een natuurlijk kind geeft het, op de nalatenschap van den persoon die het erkend en aangenomen heeft, alle rechten van een niet natuurlijk aangenomen kind. (Fr. verbr. 3-6-1861 en Beltjens II blz. 384 n° 17).

Een arrest van het Hof van Gent van den 26-2-1874 (Pas. 1874 blz. 274) geeft in duidelijke termen den toestand weer als volgt : «De aanneming veroorzaakt in den aangenomen persoon altijd een werkelijke verandering van staat, voor gevolg hebbende de schande van de geboorte te doen verdwijnen ; bijgevolg, in geval de aanneming in voordeel van een natuurlijk kind gedaan werd, dan heeft zij voor gevolg de onbekwaamheid weg te nemen, waarmede het kind behept was in zijne hoedanigheid van natuurlijk kind, n.m.l. de onbekwaamheid om onder levenden of bij testament van zijn vader en moeder boven een zekere grens te ontvangen.»

Zooals aangehaald heeft de aangenomen persoon om zoo te zeggen dubbele rechten. Evenzoo is het bij een natuurlijk-erkend en aangenomen kind. Dit heeft om dezelfde redenen dubbele rechten : maar deze rechten hebben beiden hun oorsprong in eene en dezelfde familie, ingeval de aanneming door den natuurlijken vader of moeder geschiedt, want zij hebben dan immers «hun» kind aangenomen. Door deze vereeniging der dubbele rechten in een en dezelfde familie, kunnen zij ook niet meer apart uitgeoefend worden ; het natuurlijk kind treedt nu enkel op in zijne nieuwe hoedanigheid van aangenomen kind.

Anders is het met kinderen, die door een familielid — een ander dan hun vader of moeder — aangenomen worden. In dit geval kan de aangenomen persoon, op de nalatenschap van den aannemer, zijne rechten van aangenomen kind vereenigen met die eventueel bij erfstelling verkregen, erfstelling gedaan in voordeel van het aangenomen kind en dezes verwanten.

Zoo heeft b.v. iemand bij erfeling het beschikbaar deel zijner goederen geschonken aan zijne neven en nichten. Later adopteert hij een van die neven. Deze erft dan, buiten het voorbehouden deel als aangenomen kind, nog zijn deel in het beschikbaar gelegateerd deel, ingevolge deze beslissing. (Pandectes. Adoption, nr 83bis.)

Overgang van de nalatenschap

Wij hebben achtereenvolgens in deze studie de in de inleiding gestelde vragen beantwoord. De beschikkingen, aangehaald in het testament, zijn derhalve geldig, in zoverre zij het beperkt voorbehouden deel onaangetast laten. Rest ons enkel nog deze nalatenschap te verdeelen.

A. Bepaling van ieders recht.

De overleden laat na : hare 3 kinderen : A, B en C.
A en B zijn natuurlijk erkend en aangenomen kinderen.
C is enkel een natuurlijk-erkend kind.

I. Verdeeling volgens de wet.

Gezien C natuurlijk-erkend is, erft hij maar het 1/3 van zijn deel. Dit is $1/3 : 3 = 1/9e$; rest 8/9e.

Vandaar : A en B ieder 4/9e en C 1/9e, totaal 9/9e.

II. Verdeeling volgens de gedane beschikking.

Volgens testamentaire beschikking van de overledene, wordt :

a) C het beschikbaar deel onttrokken in voordeel van A en B. Wettig heeft C recht op het 1/9e.

Volgens deze beschikking wordt hem dus het 1/4e van dit 1/9e deel onttrokken (want de overledene kon bij 3 kinderen over het 1/4 deel beschikken). Blijft dus voor zijn deel : $1/9 - 1/4 = 1/12e$.

Dit 1/12e deel vormt dus zijn beperkt voorbehouden deel, waaraan niets meer kan of mag onttrokken worden. Blijft dus voor A en B samen 11/12e of ieder 11/24e.

b) Legaat aan A gedaan van de meubelen (legaat ten algemeenen titel). Gezien aan C, natuurlijk-erkend kind, reeds alles, wat mogelijk was, onttrokken werd, kan dit legaat voor hem dus niet in vermindering gebracht worden. Het legaat is geldig, en kan voorafgenomen worden door den begiftigde A, maar voor C is dit niet aannemelijk, omdat hij zijn deel (1/12e) kan berekenen op de totale massa : roerende en onroerende goederen samen.

B. Berekening der nalatenschap.

Het totaal actief bedraagt :

a) onroerende goederen	120.000
b) roerende goederen	6.000

Totaal	126.000
--------	---------

Het is wel op deze basis dat het natuurlijk kind zijne rechten mag uitoefenen. Het heeft recht op 1/12e; zijn deel 126.000

is dus : $\frac{126.000}{12} = 10.500$

Blijft voor A en B samen 126.000 — 110.500 = 115.500

A ontvangt vooraf het legaat der meubelen à 6.000

Blijft : 109.500

A heeft dus recht op :

2) 1/2 van het overige of 54.750
1) zijn legaat à 6.000

Totaal	60.750
--------	--------

B heeft recht op de 1/2 van 109.500 of 54.750

Totaal : het te verdeelen actief	126.000
----------------------------------	---------

L. DEBEN.

(1) D. i. tuteur officieux. De bestaande vertaling « dienstwillige voogd » lijkt ons geen goed gekozen uitdrukking, zij werd gebruikt in de officieele vertaling van het Burgerlijk Wetboek.

WETGEVING

KONINKLIJK BESLUIT van 27 Maart 1936 houdende zekere wijzigingen van het Wetboek der met het zegel gelijkgestelde taxes.

VERSLAG AAN DEN KONING.

Sire,

Het koninklijk besluit dat wij de eer hebben aan Uwe Majesteit voor te leggen heeft slechts een beperkt doel. Het streeft er naar meer eenheid te brengen in de wetgeving op de met het zegel gelijkgestelde taxes, zekere teksten te verbeteren en meer verstaanbaar te maken, verichtingen van gering belang te ontlasten en, in zake taxe op de beursverrichtingen, die fiscale wetgeving in een klank te brengen met de nieuwste wijzigingen die het handelsrecht heeft ondergaan. Ten slotte voegt het aan de huidige wetgeving zekere maatregelen toe om het bedrag der

boeten wegens gebrek aan betaling der taxe te verminderen.

De artikels van dit besluit maken hierna het voorwerp uit van een korte toelichting.

Krachtens artikel 76, 1°, van het Wetboek der met het zegel gelijkgestelde taxes, zijn de huurovereenkomsten voor roerende zaken, alsmede de overeenkomsten voor opbergen en bewaken, onderworpen aan eene taxe van 2.50 t.h., taxe, die, naar de bewoordingen van het artikel 79, wordt gekwetend door het aanbrengen van het zegel op eene factuur waarvan het opmaken verplichtend is gemaakt welke ook het bedrag zij van den prijs. Ten einde de toepassing dezer bepalingen te vermijden op verrichtingen van gering belang, is het nuttig gebleken te dezer zaken een regel voor te schrijven in den aard van dezen die bestaat voor de overdrachtstaxe krachtens artikel 27 van gezegd Wetboek. Dit is het wat verwezenlijkt wordt door artikel 1, van het ontwerp. De taxe van 2.50 t.h. zal dus enkel eischbaar zijn, voor de roerende verhueringen die de 30 frank niet overschrijden, wanneer eene factuur wordt uitgereikt.

Er moet verstaan worden dat indien de verhuering geschiedt per abonnement of op verscheidene voorwerpen slaat, respectievelijk de kosten van het abonnement en de gansche prijs van de huur moeten beschouwd worden om te oordeelen of het cijfer van 30 frank overschreden is.

Hetzelfde stelsel is voorzien voor de overeenkomsten voor opbergen en bewaken, doch enkel voor zooveel de depothouder niet terzelfdertijd eene of andere der prestaties verstrekt vermeld in het artikel 76, 2°, 3° en 4°. Zoo zijn de overeenkomsten voor opbergen en bewaken afgesloten met de commissionairs-verzenders als bijzaak der verrichtingen waarmede ze zich belasten niet beoogd door den nieuwen regel.

Het artikel 2 duidt nader aan, in overeenstemming met hetgeen voor de overdrachtstaxe en voor de taxe op de werkaannemingen is bepaald, op welke basis de taxe op de roerende verhueringen en op het vervoer moet geheven worden, alsmede de personen door wie deze taxe verschuldigd is.

Het artikel 3 heeft voor doel den thans gevolgden regel te bekrachtigen volgens denwelke 82° van het Wetboek, regerende de heffing van de taxe verschuldigd op de prestaties verstrekt aan de reizigers door de reisagentschappen, zooals voeding en huisvesting in de hotels en spijshuizen, bezoeken aan monumenten, enz., toepasselijk is zelfs indien, bij uitzondering, het eigenlijk vervoer het voorwerp heeft uitgemaakt van eene overeenkomst afgesloten door den reiziger zonder de tusschenkomst van het agentschap.

Het artikel 87 van het Wetboek bepaalt dat de weeldetaxe die de herstelling van zekere voorwerpen treft niet verschuldigd is voor werken waarvan de prijs de 30 frank niet overschrijdt. Practisch is die schikking enkel toepasselijk op de werken beoogd onder het 4° der rubriek XIV van de tabel A van artikel 179 der algemeene verordening. Het blijkt dus verkieslijker ze onder het gezegd 4° te vermelden. Anderzijds, in het geval dat de herstelling in den vreemde geschiedt, is het nuttig den regel door artikel 63 voorgeschreven in zake taxe op de aannemingscontracten, toepasselijk te maken. Dit is het voorwerp van artikel 4.

Artikels 5 en 6 hebben tot voorwerp zekere teksten betreffende de weeldetaxe in te richten derwijze dat een betere overeenstemming met de wetgeving op de overdrachtstaxe tot stand kome. Indien men overweegt dat de weeldetaxe voorkomt als eene overdrachtstaxe met hooger bedrag, is het begrijpelijk dat, om de teksten gemakkelijker te lezen, men overal de eenmaking opzoekt waar ze mogelijk is. Het is in dezen gedachtengang dat namelijk, voor het toekennen van de vrijstelling der weeldetaxe of uit te voeren koopwaren genieten, de voorwaarden bestaande in zake overdrachtstaxe voortaan zullen toepasselijk zijn op de weeldetaxe. Dit resultaat is bereikt door eene verandering van artikel 95, door de afschaffing van artikel 90 en door eene wijziging die aan artikel 179 der algemeene verorde-

ning op de met het zegel gelijkgestelde taxes zal toegebracht worden.

Altijd in den zin van de eenmaking, om de voorwaarden te bepalen in dewelke de weeldetaxe moet geheven worden op de ingevoerde kopwaren, volstaat het te verwijzen naar artikels 33 en 34 van het Wetboek; dit verrechtvaardigt de afschaffing van artikel 94, dat dubbel gebruik uitmaakt met artikel 95.

In een inzicht van eenmaking, past artikel 7 de in zake overdrachtstaxe bestaande sancties toe op de taxe op de betalingen wegens huurprijs van brandkasten in de banken.

Artikel 8 heeft tot voorwerp de beroepslieden te bepalen die van de taxe op de beursverrichtingen die zij voor eigen rekening doen. Die beroepslieden zijn alleenlijk de personen aangeduid in artikel 75 van titel V van boek I van het Handelswetboek als zijnde de eenige die gemachtigd zijn aankoop- of verkooporders van openbare effecten te ontvangen. Indien dus een andere persoon, in verkrachting van gezegd artikel, gewoonlijk als tusschenpersoon voor dergelijke verrichtingen optreedt, is zij niet vrijgesteld van de taxe op de beursverrichtingen die zij voor eigen rekening doet.

Hetzelfde artikel schaft de verplichting af, voor de beroepslieden van beursverrichtingen, de beroepsaangifte te doen hun door artikel 126 opgelegd, verkort de tijdperken gedurende dewelke zij hun stamboeken moeten bewaren, vermindert tot meer rechtvaardige perken in juistere mate de boete opgelegd door artikel 131 en brengt artikel 136 in overeenstemming met artikel 41.

Artikel 9 brengt artikel 182 in overeenstemming met artikel 44.

Artikel 10 heeft tot doel eene vrij ernstige leemte aan te vullen die, bij de ondervinding, aan het licht gekomen is in de wetgeving op de overdrachtstaxe en de aanverwante belastingen (factuurtaxe, taxe op de roerende verhueringen en op het vervoer en weeldetaxe).

De organisatie van de heffing dezer belastingen is essentieel gesteund op de verplichting de bescheiden in dewelke de te taxeren verrichtingen zijn ingeschreven en die het bewijs van de betaling der taxe moeten dragen, te houden, te bewaren en te vertoonen. De huidige wetgeving straft met ene boete van 500 tot 5.000 frank de overtreding van deze verplichtingen, te weten het niet houden dezer bescheiden, hunne vernietiging of de weigering er inzage van te verleen.

Maar toch blijft dat deze overtredingen, in de meeste gevallen, beletten de rechten te bepalen die door den overtreder verschuldigd zijn daar deze zich aan de gevolgen zijner onregelmatigheden kan onttrekken door het betalen eener boete van 5.000 frank, terwijl hij, in werkelijkheid, aanzienlijke sommen kan schuldig zijn waarvoor het bestuur, door de handelwijze van den schuldenaar, zich in de onmogelijkheid bevindt het bedrag te bepalen. Deze leemte is beginnen op te vallen aan vele weinig schroomachtige personen die niet gearzeld hebben er voordeel uit te halen met zelfs somtijds de zaken onder het meest gunstige daglicht voor te stellen, 't is te zeggen, met een geval van heilkracht in te roepen.

Het is alzoo dat tijdens een zijner rondreizen, een inspecteur der overdrachtstaxe, in één enkel ambtsgebied van toezicht, negen gevallen heeft opgenomen die zich in eene beperkte tijdruimte voordeden en waarin de belastingplichtige den brand zijner bescheiden aan den controleur der overdrachtstaxe had tegengeworpen. Het was ten andere merkwaardig te constateren dat, in al die gevallen van brand, enkel de bescheiden werden vernietigd met een paar voorwerpen die er rond lagen. In deze verschillende gevallen, hadden de verzekeringsmaatschappijen het karakter van den brand niet verdacht en hadden de geringe geleden schade vergoed. Ten andere, in veronderstelling dat het bewijs geleverd ware dat de belanghebbende vrijwillig zijne bescheiden door brand had vernietigd, dan zou hij enkel door de voormelde boete van 5.000 frank getroffen geweest zijn, wat niettemin de Staat practisch zonder middelen zou gelaten hebben om de rechten in te vorderen.

Deze wijze van ontduiking breidt zich uit. Andere personen hebben beweerd dat hunne bescheiden werden verloren ingevolge overstrooming, vernietiging door de kinderen en andere tastbare verzonnen redenen. Men heeft zelfs het geval ontmoet waar een belastingplichtige, zich aan het bezoek van den controleur verwachende, een inbraak had geveinsd in het meubel waarin de verdwenen bescheiden werden bewaard en waar de belanghebbende beroep had gedaan op de politie om den zoogezegden diefstal te bestatigen. Buiten die gevallen zijn er, natuurlijk veel talrijker, waar de belastingplichtige zich van het houden van bescheiden heeft onthouden. Dit werd namelijk vastgesteld bij een aanzienlijk aantal kleine fabrikanten en handelaars van vreemde nationaliteit.

Ten slotte, niet minder menigvuldig doet zich het geval voor van handelaars die, om den schijn te hebben in regel te zijn, bescheiden houden waarin ze slechts een deel hunner verrichtingen inschrijven: wanneer het feit bewezen is, is het billijk dat men te kunnen opzichte maatregelen treffe gelijkaardig aan deze die zich opdringen ten overstaan van diegenen die geene bescheiden hebben gehouden.

In zake overdrachtstaxe en de aanverwante belastingen, is het bedrog hierin bijzonder erg dat het niet alleen de rechten van Staat, 't is te zeggen de gemeenschap, benadeelt, maar dat het een ongeoorloofd middel van mededinging daargestelt ten opzichte van de handelaars die steeds bezorgd zijn om de wet stipt na te leven en wier de toestand soms onhoudbaar gemaakt wordt door de handelingen van de smokkelaars. Het is dus voor den Staat een bijzonder zware plicht de oneerlijke handelwijze dezer laatsten te bestrijden door middelen die in hoofdzaak moeten beschouwd worden als beschermingsmaatregelen voor diegenen die zich aan de wetten onderwerpen.

Artikels 10 en 11 verschaffen het noodige middel daartoe.

In tegenwoordigheid der waarborgen die deze maatregel aan den Staat zal geven, is het niet meer onmisbaar gebleken de boete vastgesteld voor gebrek aan betaling der taxe op haar huidig peil van tienmaal het bedrag der ontdoken rechten te behouden. Deze boete kan verminderd worden tot tweemaal de rechten, behoudens in zekere mate, de correctionele straffen voorzien door artikel 207 van het Wetboek te verschepen voor het geval van overtreding met bedrieglijk inzicht. Die wijzigingen maken het voorwerp uit van de artikelen 12 en 15 van het ontwerp.

Artikel 13 vermindert van tien tot zes jaar het tijdperk van verjaring voor het invorderen der ontdoken taxes, hetgeen practisch voor gevolg heeft die invordering te bespoedigen.

Wat het voorrecht en de hypotheek van de Schatkist betreft ingesteld door artikel 202, 1° lid, van het Wetboek, is het gebleken dat het behoort, voor de toekomst, de toepassing er van voor de boeten te doen ophouden. Die wijziging maakt het voorwerp uit van artikel 14.

Artikel 16 heeft het voorwerp aan den belastingplichtige, schuldenaar eener fiscale boete, het verlies te vermijden van het voordeel eener kwijtschelding of vermindering dezer boete hem voorwaardelijk verleend door eene ministeriele beslissing, wanneer hij, deze voorwaarde niet uit, en 2°, 26, 28 tot 37, 38°, 39 tot 41, 42 tot 47, 48°, zegde boete aan het oordeel der rechtbank zou onderwerpen zijne betwisting steunende op eene rechtskwestie. Het voorgesteld artikel blijft dus zonder toepassing indien de betwisting geheel of gedeeltelijk berust op eene feitelijke kwestie of op voorgewende vormsgebrekken.

Het aannemen van dezen maatregel is gansch gerechtvaardigd door de reden dat men den belastingplichtige niet moet belemmeren in zijne vrijheid de zaak voor het gerecht te brengen indien hij acht dat de eisch tot betaling ingesteld door den Staat voortspuit uit eene verkeerde toepassing van de teksten der wetten.

Er wordt verstaan dat, in den geest van gezegd artikel 16, om de draagkracht van de woorden « uitdrukkelijke overtreding van de wet » te bepalen, er moet verwezen worden naar artikel 17 van de wet van 4 Augustus 1832,

die de rechterlijke orde inricht waar men dezelfde uitdrukking vindt.

Deze vijf laatste artikelen zijn ingegeven door de voorstellen gedaan door de Commissie van samenschakeling der fiscale wetten ingesteld door het koninklijk besluit van 14 Maart 1935.

KONINKLIJK BESLUIT

LEOPOLD III, Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.

Gezien de wet van 31 Juli 1934, verlengd en aangevuld door de wetten van 7 December 1934, 15 Maart en 30 Maart 1935, waarbij aan den Koning bepaalde machten worden verleend met het oog op het economisch en financieel herstel en de vermindering van de openbare lasten;

Gezien namelijk artikel 1, § 1, litt. a, van deze wet;

Op de voordracht van Onzen Ministerraad,

Wij hebben besloten en Wij besluiten:

Artikel 1. Bij artikel 79 van het Wetboek der met het zegel gelijkgestelde taxes worden twee alinea's gevoegd die luiden:

« De aflevering eener factuur is niet verplichtend voor de verhurings waarvan de prijs 30 frank niet te boven gaat.

» Zij is ook niet verplichtend voor de overeenkomsten voor opbergen en bewaken waarvan de prijs 30 frank niet te boven gaat, ten ware die overeenkomsten door den bewaarder getroffen worden ten titel van bijzaak van een der andere dienstverrichtingen vermeld onder artikel 76, 2°, 3° en 4°. »

Art 2. Artikel 78° wordt door het volgende vervangen:

« Art. 78°. De belasting wordt berekend op het totaal bedrag van den bedongen prijs en van de lasten en de andere prestaties die er bijgevoegd worden.

» Indien de prijs in vreemde munt uitgedrukt is, wordt hij in Belgische franks omgezet aan den gemiddelden wisselkoers van den dag voor dengene waarop de taxe eischbaar geworden is. »

In artikel 83, worden de woorden « alsmede de artikelen 7, 50 en 74 » vervangen door de woorden « alsmede de artikelen 7, 8, 48°, 50 en 74 ».

Art. 3. De eerste alinea van artikel 82° van gezegd wetboek wordt door het volgende vervangen:

« Wanneer een contract dat personenvervoer of dienstverrichtingen die bijzaak zijn tot dit vervoer als voorwerp heeft, gesloten wordt door tusschenkomst van een reisagentschap of van een anderen soortgelijken tusschenpersoon die aan eenen derde de uitvoering toevertrouwt van het geheel of van een deel der prestaties door het contract gevergd, wordt de taxe geheven op het totaal bedrag van den overeengekomen prijs, zonder mindering uit hoofde van de sommen door het agentschap verschuldigd wegens de diensten gepresteerd door de verscheidene personen tot wie het zijn toevlucht genomen heeft. »

Art. 4. De tweede alinea van artikel 87 wordt door het volgende vervangen:

« In het geval voorzien door artikel 63, worden de voorschriften van dit artikel toepasselijk gemaakt op de weeldetaxe. »

Art. 5. Bij artikel 86 wordt een tweede alinea gevoegd, die luidt:

« Voor de toepassing van dit artikel worden de verrichtingen gedaan in den loop van een zelfden dag tusschen dezelfde personen, beschouwd als zijnde het voorwerp van een enkele overeenkomst. »

Artikelen 90 en 94 vallen weg.

De eerste alinea van artikel 95 wordt vervangen door hetgeen volgt:

« Worden op de weeldetaxe toepasselijk gemaakt, de artikelen 2, 3, 5 tot 9, 10°, 10°, 12, 22, 4°, 25, 1° litt. a en b, en 2°, 26, 28 tot 37, 38°, 38°, 39 tot 41, 43 tot 47, 48°, 48°, 48°, 48°, 49 en 50. »

Er wordt tusschen de tweede en de derde alinea van gezegd artikel 95 een alinea ingelascht die luidt :

« Artikel 23 wordt op gezegde taxe toepasselijk gemaakt in de mate vastgesteld door de besluiten te nemen in uitvoering van artikel 84. »

Art. 6. Bij artikel 93^a wordt een vierde alinea gevoegd die luidt :

« De aankoop van voorwerpen ten opzichte derwelke toepassing gemaakt wordt van de eerste alinea, wordt geacht, zoolang het tegendeel niet bewezen is, bij den voortbrenger gedaan te zijn geweest. »

Art. 7. Artikel 108 wordt als volgt gewijzigd :

« Onder de sanctie ingesteld door artikel 42 van de huidige wet, wordt eene taxe van 12 f.h. geheven op de sommen... »

Artikel 111 wordt door het volgende vervangen :

« Voor de heffing der taxe, is de aflevering van een kwijtschrift verplichtend onder de sanctie ingesteld door de laatste alinea van artikel 27 van de huidige wet. »

Art. 8. De tweede alinea van artikel 121 wordt door het volgende vervangen :

« Het is niet verschuldigd door de wisselagenten en de wisselagentcorrespondentschappen noch door de personen of maatschappijen die het beroep van bankier uitoefenen. »

Artikel 126 wordt door het volgende vervangen :

« Art. 126. Degenen, aangeduid onder artikel 120, die van beursverrichtingen hun beroep maken, zijn persoonlijk gehouden tot de betaling der rechten voor de verkoopen, aankooopen en inschrijvingen door hunne tusschenkomst gedaan. »

De eerste alinea van artikel 130 wordt door het volgende vervangen :

« Art. 130. De tusschenpersonen moeten de stamboeken bewaren gedurende drie jaar vanaf den 1n Januari van het jaar volgende op hunne afsluiting. »

In de eerste alinea van artikel 131 worden de woorden « Eene boete gelijk aan vijftigmaal het ontdoken recht » vervangen door de woorden « Eene boete gelijk aan tienmaal het ontdoken recht ».

De tweede alinea van artikel 131 wordt door het volgende vervangen :

« Wordt gestraft met eene boete van 500 tot 5.000 frank, alle overtreding van de verplichting de stamboeken en den inventaris voorzien door artikel 128 te houden en te bewaren. »

Artikels 133 en 134 worden ingetrokken.

De tweede alinea van artikel 135 valt weg.

In de voorlaatste alinea van artikel 136 wordt het minimum van 10 frank in de plaatst gesteld van dit van 2 frank.

Art. 9. In artikel 183, worden de woorden « aan de ambtenaren van het beheer der registratie, die krachtens een bijzondere machtiging van den algemeenen bestuurder van dit beheer handelen » vervangen door de woorden « op elk aanzoek der aangestelden van het bestuur der registratie en domeinen die het brevet van surnumerair bekomen hebben ».

Art. 10. Bij voormeld Wetboek wordt een artikel 48^a gevoegd, dat luidt :

« Art. 48^a. Wanneer de personen aangeduid onder artikel 44 of diegene door of in uitvoering van artikel 45 met de handelaars gelijkgesteld, gedurende heel of gedurende een deel van het tijdperk voorzien onder de eerste alinea van artikel 31 de bescheiden niet gehouden hebben waarvan het houden voorgeschreven is door of in uitvoering van huidige wet en artikels 20, 28, 29, 30 en 32, evenzoo wanneer die personen gezegde bescheiden of een deel er van niet willen of om welke reden ook, niet kunnen voorleggen en ter inzage geven, indien zij er toe aanzocht worden, is de bevoegde gewestelijke directeur van het bestuur der registratie en domeinen gemachtigd ambtelijk het bedrag der aan de belasting onderworpen verrichtingen en der hierop verschuldigde taxes te bepalen en de invordering van die taxes door middel van een dwangbevel voor te schrijven. In dit geval, is het bewijs beoogd door artikel 48^a aanzien als zijnde geleverd, behoudens tegenbewijs door

den belastingschuldige te verschaffen. De latere voorbren-
ging der bescheiden kan enkel als tegenbewijs gelden in de mate der verrichtingen welke die bescheiden vaststellen en der taxes waarvan zij de betaling bewijzen.

» Huidig artikel is eveneens van toepassing wanneer het bestuur op een der wijzen aangeduid onder huidige titel en namelijk onder artikel 48^a, bewijst, dat voor een welkdanig tijdperk van ten minste twee maanden begrepen in dit beoogd onder de eerste alinea van artikel 31, verrichtingen ten beloope van meer dan een tiende van het bedrag der door de voorgelegde bescheiden behoorlijk vastgestelde verrichtingen, niet gelijkvormig de wettelijke en reglementaire vorderingen ingeschreven werden. In dit geval, zal de toepassing van huidig artikel zich mogen uitbreiden tot heel het tijdperk voorzien door de eerste alinea van artikel 31. »

Art. 11. De eerste alinea van artikel 73 wordt als volgt gewijzigd :

« De bepalingen der artikelen 8, 23, 28 tot 31, 38^a, 39 tot 44, 46, 48^a, 48^b, 48^c, 48^d en 49 van deze wet worden op de verrichtingen beoogd onder den huidige titel toepasselijk gemaakt. »

Art. 12. In artikel 42 worden de woorden « eene boete verbeurd gelijk aan tienmaal het ontdoken of het te laat betaalbaar recht » vervangen door de woorden « eene boete verbeurd gelijk aan tweemaal het ontdoken of het te laat betaalde recht ».

Art. 13. De eerste alinea van artikel 49 wordt als volgt gewijzigd :

« De rechtsoverdracht der Schatkist tot betaling der belasting gevestigd en der boeten bepaald door dezen titel, verjaart na afloop van zes jaar te rekenen van den dag waarop de rechtsoverdracht is ontstaan. »

Overgangsbepaling. — Wat de op den dag van het van kracht worden van het huidig besluit loopende verjaringen betreft, zal de volgens de vorige wet nog te loopen termijn geheel behouden worden indien hij geen twee jaar te boven gaat; daarentegen, zal hij op 2 jaar vanaf het van kracht worden van het huidig besluit teruggebracht worden indien hij nog meer dan twee jaar bedraagt zonder zes jaar te overschrijden.

Art. 14. In den eersten zin van artikel 202ª van gezegd Wetboek vallen de woorden « en boeten » weg.

Ten titel van overgangsbepaling zullen de hypothecaire inschrijvingen genomen vóór het van kracht worden van het huidig artikel, tot zekerheid van sommen verschuldigd ten titel van boete, hun uitwerksels bewaren. Eveneens, zal het voorrecht voor de invordering van gezegde sommen zijne uitwerksels bewaren in alle gevallen dat het recht der schuldeischers op de verdeelingen zal vastgesteld zijn vóór den datum van het vankrachtworden van het huidig artikel, zelfs wanneer het bedrag der aanbedelingen nog niet zou verreffend zijn.

Art. 15. In artikel 207 worden de woorden « kunnen de dader of de daders daarvan, op vervolging van het openbaar ministerie, gestraft worden met eene gevangenisstraf van acht dagen tot twee jaren en eene boete van 100 tot 10.000 frank of met slechts eene dezer straffen » vervangen door de woorden « zullen de dader of de daders, op vervolging van het openbaar ministerie, gestraft worden met eene gevangenisstraf van acht dagen tot twee jaren en een boete van een tot vijfmaal het bedrag der ontdoken rechten, of met slechts de tweede dezer straffen ».

Er wordt na de tweede alinea van gezegd artikel 207 een alinea ingelascht die luidt :

« Artikel 9 der wet van 31 Mei 1888 betreffende de voorwaardelijke veroordeeling is op geldelijke veroordeelingen uitgesproken ingevolge voorgaande alinea niet toepasselijk. »

Art. 16. Bij gezegd wetboek wordt een artikel 202^b gevoegd dat luidt :

« Art. 202^b. Wanneer eene boete opgelopen krachtens eene beschikking van de onderhavige samengeschaalde wetten kwijtscholden of verminderd werd door den Minister van Financiën onder voorwaarde van betaling der rechten en gebeurlijk, der verminderde boete binnen een

bepaald tijdperk en dat de betrokkene, in plaats van deze voorwaarde uit te voeren de zaak bij het gerecht ahangig heeft gemaakt en in zijn eisch bezweek, dan wordt het voordeel dezer kwijtschelding of dezer vermindering hem teruggeschonken indien zijne bewijsvoering aan de bewering van den Staat alleen eene uitdrukkelijke overtreding van de wet verweert.»

Onze Minister van Financiën is gelast met de uitvoering van dit besluit.

Gegeven te Brussel, den 27n Maart 1936.

MEDEDEELINGEN

GENTSCH STUDENTENCORPS

Het Vlaamsch Rechtsgenootschap aan de Rijks-universiteit te Gent viert op waardige wijze het 2e lustrum van zijn oprichting.

Er is feest bij de studenten : in hedendaagsche terminologie beduidt dit : min romantisch, een academische geest en gezond studentikoos cachet: Dinsdag, 5 Mei, vierde het Vlaamsche Rechtsgenootschap zijn tweede lustrum.

Er was dus een officieele feestzitting, en volgde een voor naam en gezellig banket.

De feestzitting :

Voor de gelegenheid had de vergadering plaats in de zaal van de academieraad : verheugend versijntel dat het Beheer der Universiteit zijn welwillende medewerking verleent aan de ontwikkeling der bloeiende faculteitskringen.

Onder de aanwezigen merken we o. a. de heeren Smetryns, Raadsheer aan het Hof van beroep; Van de Velde, Voorzitter der Vlaamsche Conferentie van de balie; Professor Collin, van de Leuvensche Universiteit; Professor Fredericq, Advocaten, Adiel Debeuckelaere, Stragier, De Groote, David Willy, David Arthur, student Degryze, Voorzitter van het Vlaamsche Rechtsgenootschap aan de Universiteit en Advocaat A. Bockaert.

Lieten zich bij het bureel verontschuldigen : Zijne Excell. Minister Rubbens, de Heeren Professoren De Pelsmaecker, Van Dievoet, Van Overbeke, Miry, Orban, Boon, Heer Langerock, raadsheer bij het hof van beroep, Mr Ronse, lid der Bestendige Deputatie, en Heer De Beus, Raadsheer bij het hof van beroep te Brussel.

Op het podium namen plaats : Professor Dr Gabriel Lammertyn, Voorzitter, Professor Dr A. Kluyskens, Deken der Rechtsfaculteit, Jef Ampe, en Me. Debeuckelaere.

Jef Ampe handelde in bondige en gemoedelijke taal over de beteekenis van het Rechtsgenootschap midden het in nieuwen stijl ontwikkelende studentenleven en Universitaire cultuur. In dit kader hief hij een treffend beeld op van den sympathieken Prof. Dr A. Kluyskens, als type van arbeidend jurist en edelmoedig pionier der Nederlandsche wetenschap midden volksvreemde magistratenwereld op nieuwe Vlaamsche Rechtsmonumenten.

Daarna, en in essentieele phase, brengt de spreker een warme en oprechte hulde aan de spil van het Rechtsgenootschap, de promotor en welwillende leider, de jonge maar eminente Hoogleeraar : Prof. Dr Lammertyn.

Dat dit alles innige weerklink vond getuigde het sterk applaus welke spreker te beurt viel.

Volgde een uiterst geestig en ruim overzichtelijk verslag van de tien-jaren-werking van den faculteitskring op aangename wijze opgedischt door Me. Juffer A. Debeuckelaere.

Verder kregen we te hooren het milde woord van Professor A. Kluyskens : een prachtige rede waarin is gewezen op het resultaat door het Rechtsgenootschap bereikt, op de verdienste der onbaatzuchtige opbouwers, de leemte van het Universitair onderwijs, vooral aan de Rechtsfaculteit, het middel van aanpassing : n. l. persoonlijk en practisch werk en de taak aan de nieuwe generatie opgelegd wat betreft het hooger opvoeren der volksche cultuur in moderne omstandigheden en gekozen beroep.

Professor Dr Lammertyn dankt om de hulde die hem werd gebracht, om de medewerking en tegenwoordigheid van de Professoren en buitenstaanders die hun waardeerend interesse betuigen, en geeft het woord aan Prof. Collin die den groet van Leuven brengt. De geleerde Professor der zusteruniversiteit vindt toch gelegenheid om te wijzen op het vorm- en stijlgebrek van de Nederlandschsprekende Advocaten : het meerendeel der universitaire prijskampen wordt door Vlamingen gewonnen, betoogt spreker, wat inhoud aangaat staan onze juristen aan de spits, waarom halen wij het niet in vormschonheid bij de Franche confraters ?

Te 2 uur was er een gezellig eetmaal in de historische zaal van het St Jorishof, Borluutstraat. Een tiental dischgenooten namen het woord, nog eens werd hulde gebracht volgens plumagie en verdienste, en het Vlaamsche Rechtsgenootschap vangt plichtbewust zijn derde lustrumperiode aan.

TIJDSCHRIFTEN

REVUE DU DROIT PUBLIC ET DE LA SCIENCE POLITIQUE en France et à l'étranger. — Tôme LIII, N° 1. — Jan. Febr. Maart. — La théorie des « acts of State » en droit anglais, par M. E. Gordon. — Théorie générale des contrats de l'administration, par M. G. Jèze. — Jurisprudence. — Bibliographie.

NEDERLANDSCH JURISTENBLAD. — N° 18. — 2 Mei 1936. — Artikelen : Mr A. Wolfsbergen, Het on- en minvermogen-ontwerp. — Mr J. Overwater, Ontheffing van krankzinnige ouders. — Opmerkingen en Mededeelingen. — Uit de literatuur. — Boekaankondigingen. — Tijdschriften. — Berichten.

LA BELGIQUE JUDICIAIRE. — N° 9. — 1 mai 1936. — Devoir de conseiller des notaires, par Jean Canivet. — Jurisprudence. — Bibliographie.

DEUTSCHE JURISTEN ZEITUNG. — N° 9. — 1 Mei 1936. — Nipperdey, Die Arbeitspflicht des Gefolgschaftsangehörigen. — Rumpf, Die Prozeszfähigkeit des Unfruchtbarzumachenden. — Koch, Ein Gesetzesvorschlag über die Neuregelung des Filmrechts. — Hummel, Der Fall «Phönix» und die Deutsche Versicherungsaufsicht. — Franz, Zum Aufbau eines neuen Militärstrafgesetzbuches. — Knauth, Gewerbefreiheit und Polizei. — Teichmann, Wer ist Führer des Betriebs, wenn der Unternehmer eine Gesellschaft des bürgerlichen Rechts oder eine stille Gesellschaft ist ? — Henneberg, Kann das Scheidungsurteil durch Erhebung der Anfechtungs- oder Nichtigkeitsklage umgangen werden ? — Cremer, Zur Auslegung des § 25 der Reichsstrassenverkehrsordnung und der Ausführungsanweisung. — Rechtspraak.